

Dopady oceňování aktiv reálnou hodnotou na výpočet odložené daně z příjmů

Diplomová práce

Vedoucí práce:

Dr. Ing. Jana Gläserová

Bc. Zita Dostálová

Brno 2015

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat vedoucí své diplomové práce Dr. Ing. Janě Gláserové za odbornou pomoc, cenné připomínky a praktické rady, které mi pomohly při vypracování této práce.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci: **Dopady oceňování aktiv reálnou hodnotou na výpočet odložené daně z příjmů** vypracovala samostatně a veškeré použité prameny a informace jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s platnou *Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Jsem si vědoma, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 Autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity o tom, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne 5. ledna 2015

Abstract

Dostálová, Z. *Effects the valuation of assets at fair value on the deferred income tax.* Diploma thesis. Brno: Mendel University in Brno, 2015.

Diploma thesis deals with the measurement of assets at fair value and its effects on the calculation of deferred income tax. Deferred income tax is solved from the perspective of the Czech accounting legislation and in the application of International accounting standard IFRS 13 – fair value measurement. A partial aim is view this differences on specific data and define their impact on basic indicators of financial analysis.

The first part is devoted to the harmonization of accounting, international accounting standard IFRS 13 and the issue of deferred income tax. Own part of the thesis deals with the application of revaluation model on selected assets and its effect on deferred income tax, such as the view of accounting operations, the impact on the accounting company statements and the impact on indicators of financial analysis. It is also compared to calculate deferred income tax according to Czech accounting legislation and in accordance with International accounting standards IAS/IFRS.

Keywords

Harmonization of accounting, Czech accounting legislation, International accounting standards, fair value measurement, deferred income tax, temporary differences, deferred tax liability, deferred tax asset.

Abstrakt

Dostálová, Z. *Dopady oceňování aktiv reálnou hodnotou na výpočet odložené daně z příjmů.* Diplomová práce, Mendelova univerzita v Brně, 2015.

Diplomová práce se zabývá oceňováním majetku reálnou hodnotou a jeho dopady na výpočet odložené daně z příjmů. Odložená daň je řešena z pohledu české účetní legislativy a při aplikaci mezinárodního účetního standardu IFRS 13 - Oceňování ve fair value. Dílčím cílem je zachytit tyto rozdíly na konkrétních datech a vymežit jejich vliv na základní ukazatele finanční analýzy.

Úvodní část práce je věnována harmonizaci účetnictví, mezinárodnímu účetnímu standardu IFRS 13 a problematice odložené daně z příjmů. Vlastní část práce se zabývá aplikací modelu přecenění na aktiva a jeho vlivu na výpočet odložené daně z příjmů, jako je například zachycení účetních operací, dopady na účetní výkazy společnosti a ukazatele finanční analýzy. Dále je srovnán výpočet odložené daně dle české účetní legislativy a dle mezinárodních účetních standardů IAS/IFRS.

Klíčová slova

Harmonizace účetnictví, česká účetní legislativa, mezinárodní účetní standardy, oceňování reálnou hodnotou, odložená daň z příjmů, přechodné rozdíly, odložený daňový závazek, odložená daň z příjmů.

Obsah

1	Úvod a cíl práce	11
1.1	Úvod.....	11
1.2	Cíl.....	12
2	Metodika	14
3	Harmonizace účetnictví	16
3.1	Účetní směrnice Evropské unie.....	16
3.2	US GAAP	17
3.3	IFRS.....	18
3.3.1	Koncepční rámec IFRS.....	18
3.3.2	Vymezení pojmu aktiv.....	19
3.3.3	Oceňování aktiv a závazků	20
4	Oceňování ve fair value	22
4.1	Vývoj fair value.....	22
4.2	Oceňování reálnou hodnotou dle české legislativy	24
4.3	IFRS 13 – Oceňování ve fair value.....	25
4.3.1	Fair value, hlavní trh, největší a nejlepší využití.....	26
4.3.2	Hierarchie zjištění reálné hodnoty.....	27
4.3.3	Techniky ocenění	28
4.3.4	Standardy využívající IFRS 13.....	28
5	Odložená daň z příjmů	31
5.1	Odložená daň z příjmů dle ČÚL.....	31
5.1.1	Důvody účtování o odložené dani z příjmů.....	32
5.1.2	Tituly vedoucí ke vzniku odložené daně z příjmů	33
5.1.3	Metody výpočtu odložené daně z příjmů	36
5.1.4	Účtování a výpočet odložené daně z příjmů.....	37
5.2	Mezinárodní účetní standardy.....	38
6	Vlastní práce	40

6.1	Přeceňování aktiv na reálnou hodnotu.....	41
6.1.1	Pozemky.....	41
6.1.2	Budovy.....	43
6.1.3	Samostatné movité věci	48
6.1.4	Vliv přecenění reálnou hodnotou na rozvahu společnosti.....	52
6.2	Odložená daň z příjmů dle ČÚL.....	54
6.2.1	Účetní období 1. 1. 2013 – 31. 12. 2013.....	54
6.2.2	Účetní období 1. 1. 2014 – 31. 12. 2014.....	59
6.3	Odložená daň z příjmů po aplikaci IFRS 13.....	61
6.3.1	Účetní období 1. 1. 2013 – 31. 12. 2013.....	62
6.3.2	Účetní období 1. 1. 2014 – 31. 12. 2014.....	64
6.4	Dopady přeceňování aktiv na finanční strukturu podniku	67
6.4.1	Vliv přecenění na náklady společnosti	67
6.4.2	Vliv odložené daně na VZZ a R v jednotlivých letech	68
6.4.3	Finanční analýza podniku	69
7	Diskuse	71
8	Závěr	76
9	Literatura	78
A	Přehled standardů IAS/IFRS	82

Seznam obrázků

Obr. 1	Oceňovací úrovně, zdroj: Strouhal a kol., 2013, vlastní tvorba	27
Obr. 2	Trvalé a přechodné rozdíly, zdroj: Janoušková, 2007	33
Obr. 3	Koncepce výpočtu odložené daně z příjmů, zdroj: Janoušková, 2007	36
Obr. 4	Schéma účtování odložené daně z příjmů, zdroj: Janoušková, 2007	38

Seznam tabulek

Tab. 1	Standardy používající ocenění ve fair value	29
Tab. 2	Rozvaha společnosti	41
Tab. 3	Modelové položky pozemků	42
Tab. 4	Modelové položky pozemků – přecenění na fair value	43
Tab. 5	Modelové položky nemovitostí	43
Tab. 6	Modelové položky nemovitostí – přecenění na fair value	44
Tab. 7	Roční odpisy expedičního skladu před a po přecenění	45
Tab. 8	Účetní zachycení přecenění expedičního skladu	46
Tab. 9	Roční odpisy vrátnice před a po přecenění	46
Tab. 10	Roční odpisy výrobní haly před a po přecenění	47
Tab. 11	Roční odpisy administrativní budovy před a po přecenění	47
Tab. 12	Roční odpisy skladu před a po přecenění	48
Tab. 13	Modelové položky samostatných movitých věcí	48
Tab. 14	Modelové položky sam. mov. věcí – přecenění na fair value	49
Tab. 15	Roční odpisy Škody Octavia před a po přecenění	50
Tab. 16	Roční odpisy Renaultu Dacia Logan před a po přecenění	50
Tab. 17	Roční odpisy Renaultu Dacia Logan před a po přecenění	51
Tab. 18	Roční odpisy Škody Superb před a po přecenění	51
Tab. 19	Roční odpisy Škody Superb před a po přecenění	52
Tab. 20	Přeceněná rozvaha k 31. 12. 2013	53
Tab. 21	Účetní a daňové ZC modelových položek k 31. 12. 2013	55
Tab. 22	Kalkulace odložené daně z příjmů k 31. 12. 2013	58

Tab. 23	Zachycení ODP před přeceněním k 31. 12. 2013 v účetnictví	59
Tab. 24	Účetní a daňové ZC modelových položek k 31. 12. 2014	60
Tab. 25	Kalkulace odložené daně z příjmů k 31. 12. 2014	61
Tab. 26	Zaúčtování ODP před přeceněním k 31. 12. 2013	61
Tab. 27	ODZ vykazovaný ve VK z titulu přecenění	62
Tab. 28	Daňové a účetní ZC k 31. 12. 2013	63
Tab. 29	Kalkulace OD z model. položek po přecenění k 31. 12. 2013	63
Tab. 30	Zaúčtování ODP k 31. 12. 2013	64
Tab. 31	Účetní a daňové ZC aktiv k 31. 12. 2014	65
Tab. 32	Kalkulace OD z modelových aktiv k 31. 12. 2014	65
Tab. 33	Zachycení ODP po přecenění k 31. 12. 2014	66
Tab. 34	Vykázání OD za jednotlivá období v R a VZZ v Kč	66
Tab. 35	Vliv přecenění aktiv na N společnosti v r. 2014	67
Tab. 36	Vstupní data před a po korekci vlivu přecenění	68
Tab. 37	Přehled IAS/IFRS	82

Seznam použitých zkratk

CP	Cenné papíry
ČR	Česká republika
ČÚL	Česká účetní legislativa
D	Dal
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
DM	Dlouhodobý majetek
EBIT	Zisk před zdaněním a úroky
ES	Expediční sklad
EU	Evropská unie
FASB	Financial Accounting Standards Board
FV	Fair Value (reálná hodnota)
GAAP	Generally Accepted Accounting Principles
IAS	International Accounting Standards
IASB	International Accounting Standards Board
IFRIC	International Financial Reporting Interpretations Committee
IFRS	International Financial Reporting Standards
MD	Má dáti
MÚS	Mezinárodní účetní standardy
OD	Odložená daň z příjmů
ODP	Odložená daňová pohledávka
ODZ	Odložený daňový závazek
OP	Opravné položky
PC	Požizovací cena
PR	Přechodný rozdíl
R	Rozvaha
ROA	Rentabilita aktiv
ROE	Rentabilita vlastního kapitálu
SD	Sazba daně
SIC	Standing interpretations Committee
SP	Sociální pojištění
s.r.o.	Společnost s ručením omezeným
UCE	Účetnictví
USA	Spojené státy americké
VH	Výsledek hospodaření
VK	Vlastní kapitál
VRG	Valuation Resource Group
VZZ	Výkaz zisku a ztrát
ZC	Zůstatková cena
ZD	Základ daně
ZP	Zdravotní pojištění

1 Úvod a cíl práce

1.1 Úvod

Poslední desetiletí sílí snahy o sjednocování účetních pravidel na mezinárodní úrovni, a to takovým způsobem, aby byly odstraněny podstatné rozdíly, a aby byly sladěny a harmonizovány jednotlivé účetní přístupy různých zemí. Děje se tak z toho důvodu, že postupující globalizace s sebou nese ekonomický rozvoj, zvyšuje se intenzita obchodního styku mezi jednotlivými státy a vznikají tak různé významné nadnárodní společnosti, které přinášejí další možnosti k investování i zahraničním subjektům. Tyto skutečnosti vedou ke snaze Evropské unie sjednotit oblast účetnictví prostřednictvím mezinárodních účetních standardů IAS/IFRS.

Oceňování aktiv a závazků je jednou z diskutovaných a nejdůležitějších témat v oblasti účetnictví, zejména pak v mezinárodních účetních oblastech, protože ovlivňuje položky bilanční sumy společností, a tím i dosažený výsledek hospodaření. Otázce oceňování aktiv v České republice se věnuje zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Ten stanovuje nejčastěji jako výchozí oceňovací koncepci model historických cen neboli pořizovací ceny. Podrobně jsou pravidla oceňování uvedena ve vyhlášce č. 500/2002 Sb. a v Českých účetních standardech pro podnikatele.

Na mezinárodní úrovni se v posledních letech čím dál více využívá oceňovacího přístupu založeného na určení reálné hodnoty daného aktiva. Ve své podstatě se jedná o tržní cenu stejného nebo obdobného aktiva dostupného na daném trhu. Tato technika ocenění má své odpůrce i zastánce. Zastánci hledají pozitiva reálné hodnoty zejména v zobrazení zásady věrného a poctivého zobrazení, což může ovlivňovat rozhodnutí potenciálních investorů. Odpůrci naopak, mimo jiné, vyčítají modelu přecenění reálnou hodnotou potlačení zásady opatrnosti, která je taktéž jedním z podstatných pravidel vedení účetnictví.

Provozování podnikatelského záměru s sebou přináší určité povinnosti a závazky. Podnikatelské subjekty v podobě právnických osob jsou v České republice podrobeny kodvodu daně z příjmů právnických osob. V současné době je sazba této daně stanovena ve výši 19 %. Splatná daň z příjmů právnických osob je počítána ze základu daně, který je stanoven daňovými předpisy. Současně se v určitých oblastech účetní a daňová legislativa rozchází a může tak dojít ke vzniku odlišné výše účetního výsledku hospodaření a daňového výsledku hospodaření. Tyto vzniklé rozpory pak řeší ryze účetní kategorie odložené daně z příjmů, která svým charakterem ovlivňuje výslednou výši zaplacené daně, neboť splatná daň je počítána čistě z daňového základu.

O odložené dani účtují pouze zákonem vymezené společnosti, jednoduše řečeno podnikatelské subjekty v podobě právnických osob s povinností auditu. U těchto společností se lze domnívat, že se jedná o velké a významné subjekty, které vykazují vyšší výsledek hospodaření, a tudíž zde existuje předpoklad vzniku podstatných částek z jednotlivých přechodných rozdílů, které je potřeba nějakým způsobem vykázat a zohlednit v účetnictví při stanovení daňové povinnosti.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem a prohlubující se harmonizaci na mezinárodní úrovni bude přečeňování aktiv reálnou hodnotou a jeho vlivu na výpočet odložené daně z příjmů náplní této diplomové práce.

1.2 Cíl

Jak již bylo naznačeno v předchozí podkapitole, v současné době pokračují tendence k celkové harmonizaci účetnictví na mezinárodní úrovni, především z důvodů rostoucí globalizace a propojenosti mezinárodních obchodních trhů.

Vedle mezinárodních účetních standardů IAS/IFRS, které jsou čistě evropskou direktivou, existují na mezinárodní úrovni dále americké všeobecné účetní standardy US GAAP. Cílem je tedy sjednotit jak jednotlivé účetní legislativy národních států na evropském kontinentu, tak sjednotit tyto mezinárodní účetní standardy se zaoceánskými US GAAP.

Již při tvorbě nových IFRS na evropské půdě jsou zohledňovány skutečnosti a poznatky z praxe z aplikace amerických US GAAP, a spousta nově vydaných IFRS z nich také vychází. Stejně je tomu i v případě mezinárodního účetního standardu IFRS 13 – Oceňování ve fair value, který byl vydán v roce 2011 s datem platnosti od 1. 1. 2013. Cílem tohoto standardu bylo sjednotit jednotlivé přístupy k určování hodnoty fair value, alias reálné hodnoty. Přečeňování aktiv reálnou hodnotou se v posledních letech poměrně rozšířilo, především z toho důvodu, že podává relevantní informace z účetních závěrek, jež využití přecenění na reálnou hodnotu potenciálním investorům zajišťuje.

Hlavním cílem této diplomové práce bylo stanovit dopady přečeňování aktiv reálnou hodnotou na výpočet odložené daně z příjmů. Tohoto cíle lze dosáhnout za předpokladu, že budou nejprve analyzovány a identifikovány tituly vedoucí ke vzniku odložené daně z příjmů v podmínkách české účetní legislativy (tzn. počítána z historických neboli pořizovacích cen) a velikost této daně musí být vyčíslena. Dalším cílem je pak kalkulace odložené daně z titulu přecenění aktiv na reálnou hodnotu a následně oba výsledky komparovat a vyhodnotit. Stanoveného záměru lze dosáhnout pouze za předpokladu, že bude mezinárodní účetní standard IFRS 13 – Oceňování ve fair value včetně všech svých nařízení implementován do české účetní legislativy. Aby tohoto cíle mohlo být v diplomové práci dosaženo, je současně nutné porušit povinnost předpokladu aplikace modelu přecenění na celou skupinu aktiv, neboť není možné vzhledem k rozsahu práce přečeňovat všechna aktiva evidovaná ve společnosti. Následně tedy musí být vybrané modelové položky aktiv z konkrétních dat účetní jednotky přeceněny na reálnou hodnotu. Cílem aplikace modelu přecenění je pak vymezení dopady na výpočet odložené daně z příjmů, která se v současné době v České republice počítá z odlišných titulů, než je přecenění aktiv na reálnou hodnotu, neboť česká účetní legislativa neumožňuje přečeňovat hmotný majetek reálnou hodnotou.

Dílním cílem práce je zhodnotit dopad přecenění reálnou hodnotou na konkrétních datech společnosti, především jakým způsobem model přecenění ovlivní strukturu položek aktiv a pasiv a vykázaný výsledek hospodaření včetně daňových

dopadů. Zobrazení a vyčíslení těchto vlivů na jednotlivých položkách rozvahy a výkazu zisku a ztrát následně bude využito jako podklad pro kalkulaci základních ukazatelů finanční analýzy podniku, což koresponduje s dalším dílčím cílem této diplomové práce.

2 Metodika

Při zpracování této diplomové práce byly čerpány teoretické podklady z odborné literatury, internetových zdrojů, účetních předpisů a platné legislativy. Mezi nejvýznamnější zdroje informací patřil zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, vyhláška č. 500/2002 Sb., Český účetní standard pro podnikatele č. 003 – Odložená daň a mezinárodní účetní standard IFRS 13 - Ocenění ve fair value. Veškeré zdroje, které byly při zpracování diplomové práce použity, byly řádně ocitovány a uvedeny v literárním přehledu.

Práce byla rozdělena na dvě části. Úvodní část práce byla věnována literární rešerši, ze které jsou vyvozeny za využití metody analýzy a deskripce teoretické aspekty v rámci oblasti mezinárodní harmonizace účetnictví, oceňování aktiv pomocí reálné hodnoty a problematiky účetní kategorie odložené daně z příjmů. Tyto jednotlivé účetní oblasti byly dále analyzovány jak z pohledu české účetní legislativy, tak z pohledu mezinárodních účetních standardů. Podrobnějším způsobem jsou rozebrány zejména kapitoly věnující se mezinárodnímu účetnímu standardu IFRS 13 a problematice odložené daně z příjmů, kde byly definovány a charakterizovány základní pojmy a popsány jednotlivé přístupy a metody.

Druhá část práce byla věnována vlastní části práce, kde metodou syntézy došlo k uplatnění získaných teoretických poznatků do praxe. Na tomto místě tedy došlo k aplikaci modelu přecenění reálnou hodnotou (IFRS 13) na data konkrétní společnosti, v jejímž zájmu není vhodná její identifikace, a z tohoto důvodu bylo v dalším textu využito označení XYZ, s.r.o. a pozměněny určité informace. Z účetních výkazů této společnosti pak byl vybrán modelový vzorek části aktiv, který byl využit k aplikaci přecenění dlouhodobého majetku na reálnou hodnotu, neboť není rozsahově a časově možné přeceňovat všechna aktiva vedená ve společnosti, přestože je tak porušen předpoklad přecenění celých jednotlivých skupin. K samotnému přecenění aktiv reálnou hodnotou bylo nutné zjistit aktuální tržní hodnoty obdobných aktiv. K tomuto účelu bylo nutné sledovat vývoje tržních cen analyzovaných položek. Stanovení reálných hodnot u pozemků a budov proběhlo na základě komparační analýzy údajů z různých realitních kanceláří a inzerovaných nabídek na internetu. Zde bylo zvýšení hodnoty zaúčtováno prostřednictvím metody eliminace oprávek. Určení reálné hodnoty u skupiny samostatných movitých věcí pak taktéž proběhlo prostřednictvím inzerovaných nabídek na internetu a v různých autobazarech. Po konzultaci s odborníky z oboru pak byly stanoveny jednotlivé částky reálných hodnot.

Z důvodu lepší orientace v jednotlivých krocích byly všechny provedené a vypočtené operace uspořádány v přehledných tabulkách. Zvýrazněny pak byly důležité výpočty či položky související s jeho kalkulací. Z původních i přeceněných dat byly dále vypočteny odpisy, které v dalším kroku při analýze odložené daně z příjmů vedly k identifikaci přechodných rozdílů zakládajících vznik odložené daňové pohledávky či odloženého daňového závazku. Dále bylo analyzováno, zda nevznikly sledované společnosti přechodné rozdíly z dalších titulů pro vznik odložené daně z příjmů. Důležitou částí byla také analýza vztahu přecenění aktiv reálnou

hodnotou na výpočet odložené daně z příjmů. Všechny zjištěné přechodné rozdíly byly řádně okomentovány a na jejich základě byla vypočtena velikost odložené daně z příjmů.

Po kalkulaci odložené daně z příjmů dle ČÚL a IFRS došlo k vymezení dopadů obou přístupů na bilanční sumu společnosti a výsledek hospodaření a kalkulaci základních ukazatelů finanční analýzy, jako jsou rentabilita aktiv, rentabilita vlastního kapitálu, celková zadluženost a zadluženost vlastního kapitálu. Následně byly výsledky obou oceňovacích přístupů shrnuty, vzájemně komparovány a byly kvantifikovány jednotlivé dopady včetně zaúčtování vzniklých účetních případů. Při sledování dopadů přecenění aktiv reálnou hodnotou na dopad odložené daně z příjmů se vychází z předpokladu, že výsledek hospodaření je shodný pro všechna sledovaná účetní období, aby bylo možné zachytit jednotlivé změny určitých položek v rozvaze a výkazu zisku a ztrát.

3 Harmonizace účetnictví

Pod pojmem harmonizace účetnictví si lze představit určitý proces sjednocování a přibližování jednotlivých účetních pravidel a účetních závěrek na mezinárodní úrovni, který tato pravidla napomáhá přibližovat. Sladování účetních pravidel probíhá takovým způsobem, aby bylo dosaženo co nejvyššího zajištění jejich srovnatelnosti a srozumitelnosti pro jednotlivé uživatele účetních závěrek, jejichž počet se s rozšiřující globalizací neustále zvětšuje (Hýblová, 2010). Mezi uživatele účetních závěrek řadíme jednak investory, majitele, management, dodavatele či zaměstnance, ale také vládu, kontrolní úřady a veřejnost. Z toho důvodu je nezbytné, aby tyto účetní podklady byly vhodným způsobem sjednoceny a plnily zásady srovnatelnosti a srozumitelnosti.

První snahy o harmonizaci účetnictví na nadnárodní úrovni započaly již v sedmdesátých letech minulého století. Hlavním důvodem byla rostoucí propojenost mezinárodních trhů a již výše zmíněná rozšiřující se integrace globálního charakteru, kdy se začaly projevovat zásadní rozdíly mezi mezinárodními účetními legislativami. Tyto rozpory v jednotlivých národních účetních standardech byly natolik významné, protože zásadním způsobem ovlivňovaly poskytované účetní informace, které neumožňovaly srovnání a hodnocení společností na mezinárodní úrovni (Paseková, 2006).

Nutnost harmonizace mezinárodních účetních pravidel je určována postupnou globalizací na ekonomické úrovni, ale i například v oblasti informačních systémů, kde je kladen důraz na urychlení komunikace, zvýšení srovnatelnosti a srozumitelnosti. Tyto snahy postupně vznikaly jak ve Spojených státech amerických, tak i v Evropě.

V současné době na mezinárodní úrovni existují celkem tři důležité směry účetní harmonizace, a to:

- Mezinárodní standardy účetního výkaznictví IFRS,
- účetní směrnice Evropské unie,
- US GAAP (Dvořáková, 2011).

3.1 Účetní směrnice Evropské unie

Právní podstata harmonizace účetních pravidel v rámci Evropské unie je založena na základě smlouvy o založení Evropského hospodářského společenství (tzv. římská smlouva) z roku 1957, jejímž cílem bylo rozvíjet pomocí společné činnosti evropských zemí hospodářský pokrok. V souladu s touto smlouvou byly vydávány směrnice, které upravují harmonizační proces účetních pravidel v jednotlivých členských státech. Tyto směrnice každé země EU implementuje do své národní účetní úpravy (Kovanicová, 2005b).

Účetní směrnice EU vydává Evropská komise a vytváří tak kodex účetní legislativy Evropské unie. Tyto tzv. direktivy, jsou v rámci Evropské unie pro oblast

účetnictví obsaženy celkem ve třech směrnících – čtvrté směrnici, sedmé směrnici a osmé směrnici. Každá z těchto směrnic se pak zaměřuje na jinou oblast účetnictví, ale nejvýznamnější je čtvrtá směrnice, která upravuje podmínky pro účetní výkazy a přílohu.

Čtvrtá směrnice č. 78/660/EEC byla ze všech tří směrnic věnované účetní problematice vydána jako první, v roce 1978. Tato tzv. bilanční směrnice má za cíl sblížit účetní systémy členských zemí takovým způsobem, aby bylo možné provést vzájemné srovnání jejich účetních výkazů. Základem jsou všeobecné uznávané účetní zásady neboli obecné principy.

Ve čtvrté směrnici je také obsaženo tzv. právo volby. Tato možnost vzniká z důvodu existence dvou odlišných koncepcí účetních systémů – tzv. anglosaská koncepce a tzv. koncepce kontinentální Evropy. Právo volby tak umožňuje zemím brát ohledy na jejich vlastní národní specifika a určit míru závaznosti vůči Evropské unii, protože existuje cca 40 různých možných variant, ze kterých mohou volit buď země, nebo podniky. Tato možnost tedy nabízí poměrně rozsáhlou flexibilitu implementace směrnice do národní legislativy (Kovanicová, 2005b).

Sedmá směrnice č. 83/349/EEC vznikla v roce 1983 a zaměřuje se na účetní závěrku, kde ukládá povinnost mateřskému podniku sestavovat konsolidované účetní výkazy a konsolidovanou výroční zprávu. To znamená, že mateřská společnost musí odděleně sestavovat účetní výkazy jednak sama za sebe, ale i za celou skupinu (Kovanicová, 2005b).

Osmá směrnice č. 84/253/EEC upravuje kvalifikační předpoklady na osoby, které chtějí vykonávat profesi auditorů a reguluje tak ověřování účetních výkazů. Tato směrnice byla vydána v roce 1984 a novelizována byla v roce 2007. Novelizace byly zaměřeny především na oblast přísnějšího dohledu nad prováděním auditu, protože docházelo k bankrotům v nadnárodních podnicích, přestože byly pravidelně auditovány (Kovanicová, 2005b).

3.2 US GAAP

US GAAP (General Accepted Accounting Principles) neboli Všeobecné uznávané účetní zásady představují národní účetní standardy Spojených států amerických. Přestože se jedná o soubor účetních pravidel, která se používají v USA, jsou významné i na celosvětové úrovni. Důvodem je skutečnost, že ekonomika a hospodářství Spojených států amerických jsou natolik vyspělé a silné, že svým působením ovlivňují i ekonomické systémy ostatních zemí po celém světě. Jako příklad lze uvést Newyorskou burzu, která je představitelem nejvýznamnější burzy světa, kde se střetávají významní investoři a obchodníci ze všech kontinentů, tedy z oblastí, kde se používají i jiné účetní standardy. Je nutné také neopomenout, že US GAAP představuje ucelený kvalitní soubor účetních zásad a pravidel, které je třeba zohledňovat i na mezinárodní úrovni (Dvořáková, 2011).

O tom, že Všeobecné uznávané účetní zásady představují důležitý článek harmonizačního procesu, svědčí i skutečnost, že v roce 2002 vznikl projekt zvaný „Convergence 2002“, který si kladl za cíl zajistit kompatibilitu US GAAP s Meziná-

rodními účetními standardy finančního výkaznictví (IFRS) a předpokládal také spolupráci v budoucích letech. Jako součást tohoto projektu vznikají další dílčí projekty, které řeší implementaci problematik jednotlivých účetních oblastí do národních účetních systémů zemí buď v dlouhodobém, či krátkodobém časovém horizontu. Autorem projektu Convergence 2002 je americká Rada pro standardy finančního účetnictví (Financial Accounting Standards Board – FASB) a Rada pro mezinárodní účetní standardy (International Accounting Standards Board – IASB), která je evropskou alternativou FASB (Bohušová, 2008).

Účetní zásady US GAAP vydává FASB a jsou postaveny na zevšeobecňování postupů, které postupně vznikaly na základě praktických zkušeností. Vyplývá tak z podmínek zvykového práva, které ve Spojených státech amerických upravuje oblast účetnictví. Na základě tohoto práva tedy praxe vytváří, ověřuje, přijímá, respektuje a ověřuje účetní standardy US GAAP. Podobně jako Mezinárodní účetní standardy finančního výkaznictví, i Všeobecně uznávané účetní zásady USA mají svůj koncepční rámec, principy a jednotlivé účetní standardy (Kovanicová, 2005 b).

3.3 IFRS

Dnešní IFRS (International Financial Reporting Standards – mezinárodní účetní standardy finančního výkaznictví) začaly vznikat začátkem sedmdesátých let, kdy s rostoucí integrací a globalizací ve světě bylo nutné vytvořit jednotné mezinárodní standardy, platné pro všechny země. Mezinárodní účetní standardy v tehdejší době vydával Výbor pro tvorbu mezinárodních účetních standardů (IASB) a jejich tehdejší název zněl IAS (International Accounting Standards). V roce 2002 byl Výbor IASB přejmenován na IASB (International Accounting Standards Board) a také nově vydávané mezinárodní účetní standardy mají nový název – IFRS – Mezinárodní účetní standardy finančního výkaznictví (Dvořáková, 2011).

Mimo samotné IFRS jsou vydávány také tzv. interpretace, které upravují a vysvětlují jednotlivá ustanovení. Tyto interpretace se nazývají SIC (Standing Interpretations Committee) a IFRIC (International Financial Reporting Interpretations Committee)

3.3.1 Koncepční rámec IFRS

Koncepční rámec Mezinárodních účetních standardů finančního výkaznictví je základem každého IFRS. Jedná se o obecně platné principy, zásady, předpoklady a definice prvků účetní závěrky. Jeho cílem je vytvořit předpoklady pro pojmové a obsahové sjednocení výrazů, napomáhat práci auditorů a uživatelů účetní závěrky (Bohušová, 2008).

Podobně, jako prošly určitým vývojem IFRS, i Koncepční rámec IFRS byl v průběhu času přeprocováván. Základní struktura Koncepčního rámce IFRS byla ke konci roku 2012 transformována a jeho struktura je v současnosti následující:

- cíl obecného účetního výkaznictví,
- kvalitativní charakteristiky užitečných finančních informací,

- podkladový předpoklad,
- části účetní závěrky,
- zaúčtování položek v účetní závěrce,
- oceňování položek účetní závěrky,
- koncept kapitálu a jeho udržení.

Uvedená podoba Koncepčního rámce IFRS funguje jako jednotný teoretický základ pro tvorbu mezinárodních účetních standardů a definuje dva základní předpoklady sestavování účetní závěrky, kterými jsou akruální princip a předpoklad neomezeného trvání podniku (Jílek, Svobodová, 2013). Koncepční rámec dále definuje kvalitativní charakteristiky účetní závěrky jako je srozumitelnost, relevance, významnost, spolehlivost, srovnatelnost a podávání pravdivého a věrného obrazu.

3.3.2 Vymezení pojmu aktiv

Jak naznačuje v předchozí podkapitole uvedená struktura Koncepčního rámce IFRS, jeho součástí je i vymezení základních složek účetní závěrky. Mezi tyto základní části účetního výkaznictví patří:

- aktiva,
- závazky,
- výnosy,
- náklady,
- vlastní kapitál.

Pro potřeby tohoto textu je v rámci Koncepčního rámce IFRS nutné definovat především pojem aktiva, a to z toho důvodu, že jejich vymezení je v české účetní legislativě jiné. Na základě Koncepčního rámce IFRS je aktivum vymezeno jako ekonomický zdroj, který podnik používá pro své potřeby. Základními charakteristikami aktiva jsou skutečnosti, že jeho existence je dána výsledkem minulých činností, přinese společnosti v budoucnosti ekonomický prospěch a náklady s jeho pořízením jsou jasně měřitelné (Bohušová, 2008). Ve srovnání s definicí české právní úpravy, kde je aktivum vymezeno jako prostředek, který je vložen do podnikání a společností je kontrolován, je výsledkem minulých událostí a očekává se, že přinese v budoucnost ekonomický prospěch (Kovanicová, 2005b), by se dalo předpokládat, že jsou obě definice relativně shodné. Nicméně opak je pravdou. Pro určení aktiva dle mezinárodních účetních standardů není podstatné vlastnické právo tohoto aktiva. Oproti tomu dle české účetní legislativy je aktivum neboli majetek podniku vymezeno v právním slova smyslu. Jako příklad rozdílu mezi uvedenými účetními legislativami lze uvést finanční leasing, který svou podstatou splňuje základní charakteristiky pro zařazení do struktury aktiv dle Koncepčního rámce IFRS, ovšem v případě v České republice a jejích účetních legislativ není možné finanční leasing do dlouhodobého hmotného majetku společnosti zařadit (Hubená, 2011).

3.3.3 Oceňování aktiv a závazků

Jak již bylo uvedeno výše, část Koncepčního rámce IFRS se zabývá také oceňováním základních položek účetní závěrky. Těmito základními prvky jsou položky majetku a závazků.

V rámci Koncepčního rámce IFRS existuje několik možných oceňovacích základů, jejichž konkrétní použití na daná aktiva a závazky je řešeno v jednotlivých standardech. V současné době Koncepční rámec IFRS vymezuje tyto základní oceňovací koncepce:

- historická cena (model pořizovací ceny),
- běžná (reprodukční cena),
- realizovatelná (vypořádací) hodnota,
- současná hodnota,

Jak dokazuje uvedený výčet oceňovacíchází, Koncepční rámec IFRS je poměrně zastaralý, neboť nedefinuje významný koncept oceňování ve fair value. Ocenění na základě fair value (tzv. reálné hodnoty) bylo sice některými standardy používáno a jejich počet postupem času čím dál více rostl, nicméně způsoby stanovení hodnoty fair value nebyly jednotné, neboť po dlouhou dobu chyběla jeho konkrétní obecná úprava. Snahy o sjednocení a konkrétní vymezení tzv. reálné hodnoty vyvrcholily v polovině roku 2011, kdy byl přijat IFRS 13 – Oceňování ve fair value (Dvořáková, 2011). Tento mezinárodní účetní standard zabývající se oceněním tzv. reálnou hodnotou vstoupil v platnost k 1. 1. 2013. Přehled všech vydaných standardů je uveden v příloze.

Vzhledem k tomu, že oceňování na základě fair value bude věnována celá samostatná kapitola, v následujících podkapitolách bude tento oceňovací koncept vynechán.

a) historická cena

Ocenění historickou cenou (historical cost) vychází z vynaložených peněz či peněžních ekvivalentů na pořízení majetku v době jeho pořízení. Závazky jsou oceňovány v částkách tzv. přínosu, který byl získán směnou za závazek, v částkách peněz či peněžních ekvivalentů, které je potřeba na zaplacení závazku v standardní situaci (Krupová, 2009).

Jinými slovy lze říct, že historická cena vychází z pořizovací ceny či odhadnuté ceny a předpokládá, že dané operace se již uskutečnily v minulosti a byly měřitelné (Kovanicová, 2005b).

b) běžná cena

Běžná cena (current cost) představuje způsob ocenění, kde se aktiva oceňují v částce peněz či peněžních ekvivalentů, které by bylo nutné vynaložit, pokud by stejná položka aktiv byla pořízena v současné době. Závazky jsou vykazovány v nediskontované částce peněz (jejich ekvivalentů), která by byla v současné době požadována jako úhrada závazku (Kovanicová, 2005b).

c) realizovatelná (vypořádací) hodnota

Realizovatelná neboli vypořádací hodnota (reliable-settlement cost) oceňuje aktiva na základě peněz či peněžních ekvivalentů, které by byly získány při prodeji daného aktiva za obvyklých podmínek. Závazky jsou vykázány v částce potřebné na jejich úhradu (tzn. nediskontované částce peněz či peněžních ekvivalentů, kterou je nutné zaplatit za standardních situací (Krupová, 2009).

d) současná hodnota

V případě použití současné hodnoty (present value) jako oceňovací báze jsou aktiva vykazována v současné diskontované hodnotě budoucích peněžních příjmů, které lze od aktiva za běžné situace očekávat. Závazky jsou vykazovány jako současná diskontovaná hodnota budoucích čistých peněžních výdajů nutných k jejich vypořádání za standardních okolností (Krupová, 2009).

4 Oceňování ve fair value

Jak již bylo uvedeno v předchozí kapitole, přestože Koncepční rámec IFRS obsahuje pouze čtyři základní oceňovací báze, používá mnoho původních i nově vznikajících standardů čím dál ve větší míře i ocenění na základě fair value – v českém překladu ocenění tzv. reálnou hodnotou. V současné době je již, oproti minulosti, vymezeno mezinárodním účetním standardem IFRS 13 – Oceňování ve fair value konkrétní stanovení tohoto oceňovacího konceptu. Samotnému standardu IFRS 13 – Oceňování ve fair value bude věnována samostatná podkapitola.

Reálná hodnota představuje částku, za kterou by bylo možné směnit aktivum nebo vyrovnat závazek za obvyklých podmínek mezi obeznámenými, k transakci ochotnými a nespřízněnými osobami. Běžnými podmínkami se v tomto případě rozumí takové transakce, které nejsou uskutečněny na základě přinucení či likvidačním prodejem. V případě, že se reálnou hodnotou oceňuje aktivum, které je obchodovatelné na aktivním a likvidním trhu, je reálnou hodnotou tržní cena. Pokud není tržní cena k dispozici, je nutné využít jiného způsobu stanovení reálné hodnoty, a to například odhad tržní ceny podobného aktiva na trhu či odhad pomocí oceňovacích modelů (Kovanicová, 2005a). Na tuto skutečnost upozorňuje také Krabec (2009), který uvádí, že přestože je často tzv. reálná hodnota (fair value) určována jako tržní hodnota (market value), existuje mezi těmito dvěma pojmy rozdíl jednak v definičním vymezení, tak i v jejich pojmání. Reálná hodnota ve srovnání s tržní hodnotou představuje podstatně a nesrovnatelně širší pohled na hodnotu. To dokazuje také definice fair value dle IAS/IFRS a způsob oceňování. Tržní hodnota je podle Bonaci a kol. (2009) více omezující, a to z toho důvodu, že se nazývá „tržní“. Záleží zde na přístupu, zda se výraz „tržní“ vztahuje na slovo „skutečná“ či pojem „hodnota“. Tržní hodnota se tedy jeví jako ideální oceňovací přístup, zatímco reálná hodnota působí na širší okruh účetního výkaznictví.

Oceňovat pomocí fair value lze jednak při prvotním ocenění aktiv a závazků, tak i při následném přeocňování aktiv a závazků.

4.1 Vývoj fair value

Určení nejvhodnějšího principu oceňování patří mezi zásadní problémy, na které lze v oblasti účetnictví narazit. Přestože se z důvodu jednoduchosti v současné době nejčastěji setkáváme s oceňovací základnou založenou na bázi historických cen, má tento způsob oceňování aktiv také řadu nevýhod. Mezi tyto nevýhody patří především skutečnost, že oceňovací báze pomocí historické ceny je založena na předpokladu stálé kupní síly peněžní jednotky a neodráží tak pohyb v cenách aktiv na trhu z čehož vyplývá, že uživatelé účetní závěrky nedostávají objektivní informace (Krupová, 2009).

Předtím, než se ve světových i evropských účetních standardech začalo hojně využívat oceňování aktiv a závazků prostřednictvím historických cen, používala řada zemí oceňování na základě fair value, které bylo rozšířeno zejména v 19. století a na začátku 20. století. Tento vývoj trval přibližně do dvacátých let 20. století,

kdy došlo k zaměření se na model historických cen. Jak již bylo uvedeno výše, přestože se lze setkávat v účetním odvětví s pojmem reálná hodnota již po dlouhou dobu, teprve roce 2011 byla legislativně vymezena jeho podoba a způsob stanovení.

Poprvé se pojem reálná hodnota v oblasti účetnictví vyskytl ve Spojených státech amerických v roce 1953 v časopise *Accounting Research Bulletin* v článku „Novelizace a revize bulletinů pro výzkum účetnictví“. Následně se tento pojem objevil také v interpretaci americké Rady pro standardy finančního účetnictví a jimi vydaného standardu SFAS 15 – účetnictví dlužníků a věřitelů pro restrukturalizaci problematických pohledávek, který byl vydán v roce 1977 (Strouhal a kol., 2013).

Jak již bylo uvedeno v kapitole věnované harmonizaci účetnictví, v roce 2002 odstartoval společný projekt FASB a IASB, jehož cílem byla slučitelnost amerických účetních standardů s evropskými a jejich budoucí vzájemná spolupráce v této oblasti. V projektu s názvem *Convergence 2002*, který vznikl v září toho roku na zasedání v Connecticutu, se tak FASB a IASB dohodly, že obě strany využijí svého největšího úsilí, aby jejich stávající standardy účetního výkaznictví byly plně kompatibilní, a že budou koordinovat svůj postup takovým způsobem, aby byla dosažená kompatibilita nadále udržena. Jak uvádí Zyla (2013), FASB a IASB v rámci projektu *Convergence 2002* řeší další dílčí projekty zaměřené na takové oblasti účetnictví, jako jsou například podnikové kombinace, konsolidace, výnosy, závazky a vlastní kapitál, vykazování a také důležitou problematiku oceňování reálnou hodnotou.

V roce 2003 byla ve Spojených státech amerických ustanovena pro oblast oceňování speciální pracovní skupina VRG (*Valuation Resource Group*), která měla za úkol poskytovat FASB sounáležitost a podporu v oblasti určování reálné hodnoty. Výsledkem této spolupráce bylo v roce 2006 vydání amerického účetního standardu SFAS 157 – *Oceňování v reálných hodnotách*, který definoval reálnou hodnotu a usnadňoval uživatelům účetní závěrky vhodnější ohodnocení významnosti a důvěryhodnosti odhadů reálné hodnoty (Strouhal a kol., 2013). Oproti tomu vývoj v oblasti legislativního vymezení reálné hodnoty na evropském kontinentu tak jednoznačný nebyl. V roce 2002 IASB vydala nařízení č. 1606/2002 zabývající se přijetím IFRS pro konsolidované účetní závěrky kótovaných společností, jímž bylo nařízeno účtovat finanční nástroje pomocí reálné hodnoty. Toto nařízení ale mělo mnoho odpůrců, především z řad francouzských bank, které se obávaly destabilizace sektoru. Nakonec byla koncepce po několikaměsíčním vyjednávání vyňata. Tato událost ale měla bezprostřední dopad na IASB kvůli nebezpečí vyjímání i v jiných oblastech (Bonaci a Strouhal, 2011). To se také projevilo v následujících letech, kdy si Evropská unie žádala další vynětí. Konečným výsledkem veškerých snah o zachycení a vymezení reálné hodnoty na evropském kontinentu bylo v roce 2011 vydání IFRS 13 – *Oceňování ve fair value*, který víceméně kopíruje americký SFAS 157. Vydání tohoto standardu představuje výsledek šesti let diskuzí mezi IASB a FASB. Tyto debaty byly zdlouhavé a obtížné, neboť bylo složité určit způsob stanovení reálné hodnoty. Dalším důvodem byla přetrvávající finanční krize, neboť je jednodušší stanovit reálnou hodnotou v prostředí stabilní ekonomiky (Mazars, 2013).

4.2 Oceňování reálnou hodnotou dle české legislativy

V České republice se oceňováním položek rozvahy zabývá zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, část čtvrtá, kde jsou vymezena pravidla pro oceňování. Základní oceňovací bází je historická cena (pořizovací cena), dalšími oceňovacími bázemi jsou reprodukční pořizovací cena, prodejní cena snižená o náklady spojené s prodejem a reálná hodnota.

Podobně jako je určeno ve světových účetních legislativách, i v České republice se naprostá většina položek aktiv a závazků oceňuje na základě historických cen. Výjimku, kde se oceňování pomocí historických cen nepoužívá, tvoří určité složky aktiv a závazků, kterými jsou především cenné papíry. Pro tyto položky cenných papírů je ke konci rozvahového dne stanoveno dle zákona o účetnictví použití přecenění tzv. reálnou hodnotou.

Oceňování pomocí fair value neboli v českém překladu tzv. reálnou hodnotou je uvedeno v §27 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Nicméně zde není uvedená konkrétní úprava a požadavky na ocenění reálnou hodnotou, ale pouze požadavky na oceňování jednotlivých složek aktiv a závazků. Dle tohoto zákona se pro stanovení reálné hodnoty použije buď tržní hodnota, pokud tržní hodnota není k dispozici, použije se ocenění kvalifikovaným odhadem, nebo posudkem znalce, případně pokud nelze použít ani jeden způsob, použije se ocenění stanovené podle zvláštních předpisů. Jestliže není možné žádným uvedeným způsobem stanovit reálnou hodnotu, použije se pro účely oceňování metoda reprodukční pořizovací ceny, historické ceny a prodejní ceny snižené o náklady související s prodejem.

Podle zákona o účetnictví se reálná hodnota stanovuje jako tržní hodnota majetku, za kterou je považována hodnota, která je vyhlášena na tuzemské či zahraniční burze (případně jiném veřejném trhu). V případě, že je majetek veden na tuzemské burze cenných papírů (dále jen CP), tržní hodnotou je závírací cena stanovená tuzemskou burzou CP v pracovní den, kdy je ocenění prováděno. Pokud je majetek obchodován na zahraniční burze CP, tržní hodnota je určena jako nejvyšší cena ze závíracích cen schválených zahraniční burzou CP pracovní den, kdy je ocenění prováděno. V případě využití jiného veřejného trhu je tržní hodnotou cena, která je platná v den, kdy se ocenění provádí (Skála, Skálová, 2002).

Dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví se tzv. reálnou hodnotou ke konci rozvahového dne přeceňují:

- CP realizovatelné k prodeji a určené k obchodování,
- deriváty,
- finanční umístění,
- majetky a závazky na základě zvláštního právního předpisu,
- majetky a závazky zajištěné deriváty,
- pohledávky k obchodování,
- závazky vrátit CP, které účetní jednotka zcizila a do doby ocenění je nezískala zpět,

- u vybraných účetních jednotek majetek k prodeji s výjimkou zásob.

Zákon o účetnictví dále uvádí, že dané položky aktiv a závazků lze přeceňovat reálnou hodnotou i častěji než jen ke konci rozvahového dne. Východiskem pro oceňování je zásada opatrnosti, která je zakotvena v §25, odst. 3, která ukládá, že při oceňování ke konci rozvahového dne účetní jednotky zahrnují jen zisky, které byly dosaženy, a berou v úvahu veškerá předvídatelná rizika, ztráty i snížení hodnoty.

4.3 IFRS 13 – Oceňování ve fair value

Mezinárodní účetní standard IFRS 13 – Oceňování ve fair value je jediným zdrojem pokynů pro oceňování položek účetního výkaznictví reálnou hodnotou. Tento standard žádným způsobem nemění požadavky na to, které položky rozvahy by měly být oceňovány reálnou hodnotou, ale pouze upravuje obecná pravidla způsobu stanovení fair value. Rozsah IFRS 13 je poměrně široký, jeho prostřednictvím se oceňují položky finančních i nefinančních nástrojů. Dále IFRS 13 uvádí pokyny pro zveřejňování informací ohledně oceňování ve fair value, které navazují na standard IFRS 7 – Finanční nástroje: zveřejnění (Deloitte, 2013).

IFRS 13 byl vydán v květnu roku 2011 s platností od 1. 1. 2013. Dle Dvořákové lze důvody vydání IFRS shrnout následně:

- sjednocení přístupů ke zjištění fair value v rámci IFRS,
- zlepšení kvality zveřejňovaných informací o ocenění fair value,
- sjednocení s US GAAP.

Až do vzniku IFRS 13 se mohly řídit účetní jednotky stanovováním fair value pomocí jednotlivých účetních standardů, které fair value obsahovaly. IFRS 13 nestanovuje konkrétní položky aktiv a závazků, které mají být oceněny reálnou hodnotou, ty jsou upraveny v jednotlivých IFRS. IFRS 13 je tedy aplikován v případě, pokud použití ocenění reálnou hodnotou či zveřejnění informací o ocenění reálnou hodnotou je umožňováno nebo vyžadováno jinými IAS/IFRS. Výjimku z uvedeného tvoří:

- IFRS 2 – Úhrada vázaná na akcie,
- IAS 17 – Leasingy,
- IAS 2 – Zásoby,
- IAS 36 -Snížení hodnoty aktiv,
- IAS 19 – Zaměstnanecké požitky,
- IAS 26 – Penzijní plány,

na které se ocenění či zveřejňování o fair value nevztahuje. Na standardy IFRS 2 a IAS 17 se nevztahuje IFRS 13 při oceňování, ani při zveřejňování. V případě standardů IAS 2 a IAS 36 se výjimka vztahuje na ocenění, které vykazuje určité společné rysy s reálnou hodnotou, ale reálnou hodnotou není. U IAS 2 se jedná zejména

o čistou realizovatelnou hodnotu a v IAS 36 hodnotu z užívání. Pokud se jedná o výjimku při zveřejňování, jedná se především o standard IAS 19, IAS 26 a IAS 36, jejichž konkrétní stanovené položky jsou sice oceňovány reálnou hodnotou, ale zveřejnění o reálné hodnotě nejsou v tomto případě povinná.

4.3.1 Fair value, hlavní trh, největší a nejlepší využití

Fair value je účetním standardem IFRS 13 definována jako cena, která by mohla být získána z prodeje aktiva či zaplacená za převzetí závazku v rámci řádné transakce mezi účastníky trhu ke dni ocenění. Za fair value lze tedy považovat cenu, která by byla získána při transakci, která odpovídá obvyklým tržním podmínkám.

Nová definice fair value upřesnila, že se jedná o vypořádací cenu (tzv. exit price), které je brána z pohledu prodávajícího či z pohledu toho, kdo hradí závazek. Definici fair value jako exit price je již obsažena v amerických US GAAP, tímto krokem tedy došlo k dalšímu sjednocení evropských a amerických účetních standardů.

Ocenění reálnou hodnotou se provádí u konkrétních aktiv či závazků, které mohou mít podobu buď samostatného aktiva (závazku), nebo skupiny aktiv (závazků). Při stanovování reálné hodnoty je také nutné brát v úvahu charakteristiky aktiva (závazků), jako například stav a polohu aktiva či případná omezení prodeje nebo použití aktiva. IFRS 13 stanovuje, že pro správné určení fair value musí účetní jednotka určit:

- oceňované aktivum či závazek,
- hlavní či nejvýhodnější trh,
- pro nefinanční aktivum největší a nejlepší využití,
- zda je aktivum vykazováno samostatně či v kombinaci,
- vhodné oceňovací techniky,
- předpoklady, které by účastníci trhu použili při stanovení ceny (Deloitte, 2011).

Stanovení reálné hodnoty předpokládá, že k prodeji aktiv (závazků) při běžné transakci dochází na **hlavním trhu**, při jeho neexistenci na nejvýhodnějším trhu pro dané aktivum (závazek). Hlavním trhem se rozumí takový trh, na kterém se vyskytuje největší objem a úroveň činností pro toto aktivum či závazek. Za nejvýhodnější trh se dá uvažovat takový trh, na kterém by účetní jednotka dosáhla pro danou transakci nejpříznivější ceny (Deloitte, 2011). Pokud pro stanovení reálné hodnoty existuje hlavní trh, musí účetní jednotka použít cenu určenou tímto trhem, bez ohledu na to, zda by cena zjistitelná na jiném trhu byla nižší než na hlavním trhu.

Princip **nejvyššího a nejlepšího využití** se používá pouze pro položky nefinančních aktiv. Při oceňování nefinančních aktiv fair value se bere ohled na účastníka trhu, který prostřednictvím nejvyššího a nejlepšího využití pro sebe vytváří ekonomický užitek. Účetní jednotka by však měla brát v potaz, zda je použití daného aktiva fyzicky, zákonně a finančně proveditelné. Z důvodu konkurenceschop-

nosti se mohou některé účetní jednotky rozhodnout nepoužít nejvyšší a nejlepší využití. Tato jednotka ale musí dle IFRS 13 stanovit fair value nehmotného aktiva při zohlednění principu nejvyššího a nejlepšího využití a zároveň zveřejnit informace, že aktivum takto využíváno není (Red Books).

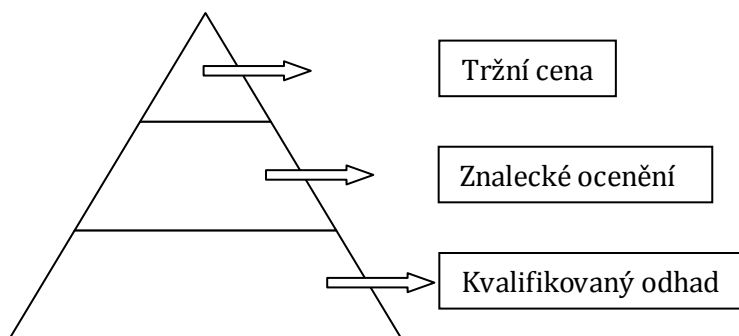
IFRS 13 také definuje účastníky trhu, kterými jsou kupující a prodávající na hlavním či nejvýhodnějším trhu a stanovuje jejich základní charakteristiky jako:

- jsou na sobě vzájemně nezávislí,
- mají odborné znalosti,
- jsou způsobilí uzavřít transakci,
- jsou motivováni uzavřít transakci.

Účetní standard IFRS 13 tedy určuje cenu jako reálnou hodnotu, která byla získána z obchodu s aktivem či závazkem v rámci řádné transakce na hlavním či nejvýhodnějším trhu ke dni ocenění za obvyklých tržních podmínek. Tato cena nezahrnuje transakční náklady do ocenění, protože nevyjadřuje specifika aktiva. Součástí reálné hodnoty je ale dopravné, které je tím pádem vyloučeno z transakčních nákladů, protože se jedná o nákladu spojené s charakteristickým rysem polohy aktiva.

4.3.2 Hierarchie zjištění reálné hodnoty

Zásadním problémem při zjišťování reálné hodnoty je její správné a spolehlivé zjištění. Proto IFRS 13 definuje závazné pořadí preferovaných oceňovacích přístupů, které má účetní jednotka povinnost dodržovat s ohledem na to, jaké informace z trhu k dispozici. Tyto oceňovací úrovně jsou celkem tři.

Obr. 1 Oceňovací úrovně, zdroj: Strouhal a kol., 2013, vlastní tvorba

a) úroveň 1 – kótovaná cena identického aktiva či závazku

První, nejnadhřazenější a nejspolehlivější způsob zjištění fair value je její stanovení na základě kótované ceny identického aktiva či závazku na aktivním trhu. Aktivním trhem v tomto případě může být ústřední, hlavní či nejvýhod-

nější trh. Tato cena by se dále neměla nijak upravovat, ovšem některé standardy tvoří výjimku, především pro finanční nástroje.

b) úroveň 2 – odvození FV z informací aktivního trhu

Druhá úroveň odvození fair value se používá v případě, že není možné stanovit fair value na základě kótované ceny identického aktiva či závazku. V tomto případě se pak fair value odvozuje z jiných charakteristik, které jsou dostupné. Může jimi být například kótovaná cena podobného aktiva či závazku, poslední kótovaná cena aktiva či závazku, nebo další tržní informace, které jsou pro zjištění fair value upravovány tak, aby co nejlepším možným způsobem odrážely specifika daného aktiva či závazku.

c) úroveň 3 – odvození FV z jiných než tržních informací

Třetí úroveň pro stanovení hodnoty fair value vychází z jiných než tržních informací. Tento způsob určování fair value se používá až jako poslední možný, před použitím metody první a druhé úrovně, přesně jak ukládá hierarchie. Lze ho použít do takové míry, kde nejsou tržní informace zjistitelné. V tomto případě fair value vychází z vlastních informací a úsudků účetní jednotky. Pokud má účetní jednotka k dispozici informace od jiných účastníků trhu, měla by svoje data účetní jednotka upravit takovým způsobem, aby bylo přihlédnuto k těmto informacím.

4.3.3 Techniky ocenění

IFRS 13 ukládá účetní jednotce použít při oceňování aktiv a závazků takové techniky ocenění, které jsou přiměřené okolnostem, umožňují stanovit fair value a jsou pro ně dostupné dostatečné informace. Mezi nejčastěji používané techniky ocenění patří:

- tržní přístup,
- nákladový přístup,
- výnosový přístup (International Accounting Standards Board, 2013).

Zásadou uvedených technik ocenění je využití maximálních relevantních pozorovatelných vstupů a minimálních vstupů nepozorovatelných.

V případě tržní metody účetní jednotka používá ceny a další významné informace, které vytváří tržní transakce pro stejná či srovnatelná aktiva. Nákladový přístup odráží částku, která by v běžném období byla potřebná pro nahrazení užitečné kapacity aktiva (tzv. reprodukční pořizovací cena). Poslední, výnosová metoda určení fair value převádí budoucí částky na jednu běžnou hodnotu (Deloitte, 2011).

4.3.4 Standardy využívající IFRS 13

Standardů, na jejichž základě se aktiva oceňují prostřednictvím fair value je v současné době celá řada a jejich počet stále roste. Následující tabulka zobrazuje

přehled mezinárodních účetních standardů IAS/IFRS, které oceňování na principu fair value uvažují:

Tab. 1 Standardy používající ocenění ve fair value

Standard	Název
IAS 11	Smlouvy o zhotovení
IAS 16	Pozemky, budovy a zařízení
IAS 18	Výnosy
IAS 36	Snížení hodnoty aktiv
IAS 38	Zemědělství
IAS 39	Finanční nástroje: účtování a oceňování
IAS 40	Investice do nemovitostí
IAS 41	Biologická aktiva
IFRS 3	Podnikové kombinace
IFRS 5	Dlouhodobá aktiva držená k prodeji a ukončené operace
IFRS 9	Finanční nástroje

Zdroj: Vašek, 2011, vlastní zpracování

Oceňování pomocí fair value postupem času využívají další a další mezinárodní účetní standardy. Je nutné ale podotknout, že jednotlivé IAS/IFRS uvažují oceňování ve fair value v různých mírách. Pro zjednodušení lze tyto standardy rozčlenit takovým způsobem, aby zde byla jasně vidět míra závaznosti na fair value. Dle Dvořákové lze tyto IAS/IFRS členit na:

- standardy s volbou mezi fair value a historickou cenou,
- standardy preferující následné oceňování ve fair value,
- standardy vyžadující použití fair value při rozpoznání aktiva.

Standardy, které umožňují volbu účetní jednotky mezi oceňováním ve fair value a historickou cenou jsou především IAS 16 – Pozemky, budovy a zařízení a standard IAS 38 – Nehmotná aktiva. IAS 16 umožňuje přeceňovat na reálnou hodnotu položky pozemků, budov a zařízení, a to tak pravidelně, aby se účetní hodnota nelišila od fair value k rozvahovému dni, nebo může využít ocenění v historických cenách snížených o oprávků a ztráty ze snížení hodnoty. Stejným způsobem mohou být oceňována i nehmotná aktiva obsažená v IAS 38.

Druhou skupinou jsou standardy preferující následné oceňování ve fair value. Mezi takové standardy lze zařadit především IAS 40 – Investice do nemovitostí, který aktiva oceňuje při prvotním ocenění na bázi pořizovacích cen a následně je podniku umožněno vybrat si mezi následným oceňováním pomocí fair value, nebo historických cen. V případě, že si účetní jednotka stanoví následné oceňování his-

torickými cenami, je povinna fair value investic zveřejnit alespoň v komentáři účetní závěrky.

Poslední skupinou jsou standardy, které vyžadují použití fair value ihned při rozpoznání aktiva. Takovými standardy jsou zejména IAS 39 – Finanční nástroje: účtování a oceňování, respektive IFRS 9 – Finanční nástroje (nahrazuje právě IAS 39) a IAS 41 – Zemědělství. V případě těchto standardů je povinné účtovat položky aktiv již při prvotním rozpoznání aktiva fair value a k bilančnímu dni vyžadují ocenění ve fair value pouze pro určité skupiny finančních nástrojů.

5 Odložená daň z příjmů

Úkolem finančních výkazů je podávat věrný a poctivý obraz o finanční situaci podniku. Aby tohoto cíle bylo dosaženo, je v určitých případech nutné používat v účetnictví účetní kategorii odložená daň z příjmů.

Účtování o odložené dani z příjmu vzniká v důsledku odlišností mezi účetními a daňovými předpisy. Účetní předpisy se řídí zákonem č. 563/1991 Sb, o účetnictví, zatímco daňové předpisy jsou vázány zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Zákon o daních z příjmů umožňuje upravovat základ daně o zákonem stanovené položky, které mají vliv na výsledek hospodaření. Daňový základ tedy není tvořen stejným způsobem jako účetní výsledek hospodaření, z čehož vyplývá, že daň z příjmů počítaná z daňového základu se může v jistých případech lišit od daňového základu zjištěného účetními pravidly.

Přestože se podle označení odložená daň z příjmu může zdát, že se jedná o termín spadající do daňové kategorie, jedná se o ryze účetní problematiku, která je postavena na základech principů dodržující časovou souvztažnost, zásadu věrného zobrazení, opatrnost a ovlivňuje pravdivý a věrný obraz vedení účetnictví dané účetní jednotky.

5.1 Odložená daň z příjmů dle ČÚL

V České republice je účetní kategorie odložené daně z příjmů závazně definována v Českém účetním standardu č. 003 – Odložená daň. Povinnost účtovat o odložené dani z příjmů mají dle § 59 vyhlášky č. 500/2002 Sb. takové účetní jednotky, které:

- tvoří konsolidační celek,
- sestavují účetní závěrku v plném rozsahu¹.

Pro ostatní účetní jednotky je účtování o odložené dani z příjmů dobrovolné. Záleží tedy na jejich přístupu, zda si ve vnitřních směrnících podniku stanoví účtovat o odložené dani a budou ji vykazovat. Dalšími legislativně závaznými předpisy upravující odloženou daň z příjmů je zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. V mezinárodních účetních standardech IAS/IFRS se problematikou odložené daně z příjmů zabývá IAS 12.

Odložená daň z příjmů se zobrazuje v účetní závěrce jak v rozvaze, tak ve výkazu zisku a ztrát. V rozvaze se zobrazuje na straně aktiv mezi dlouhodobými pohledávkami, na straně pasiv v dlouhodobých závazcích. Ve výkazu zisku a ztrát je odložená daň vykázána jako meziroční změna v položkách Daň z příjmů z běžné

¹ Účetní jednotky, které sestavují účetní závěrku v plném rozsahu, jsou dle zákona všechny akciové společnosti a další účetní jednotky s povinností auditu. Zákonná povinnost auditu se pak dle § 20 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví vztahuje na ostatní účetní jednotky, které splnily alespoň dvě z tří kritérií, kterými jsou: průměrný počet zaměstnanců přesáhne za období 50 osob, čistý obrat je více než 80 milionů a úhrn rozvahy brutto více než 40 milionů.

činnosti – odložená a Daň z příjmů z mimořádné činnosti – odložená. Součástí účetní závěrky je také příloha, ve které jsou obsaženy doplňující informace o metodě výpočtu odložené daně z příjmů a sazbě daně.

5.1.1 Důvody účtování o odložené dani z příjmů

Jak již bylo uvedeno výše, odložená daň z příjmů vzniká z rozdílného účetního a daňového pohledu na určité položky v účetnictví. Zákon o daních z příjmů totiž některé položky nákladů a výnosů jako položky ovlivňující základ daně neuznávají. Z tohoto důvodu tak vznikají rozdíly mezi výsledkem hospodaření a daňovým základem, které mohou dle Skálové různý charakter:

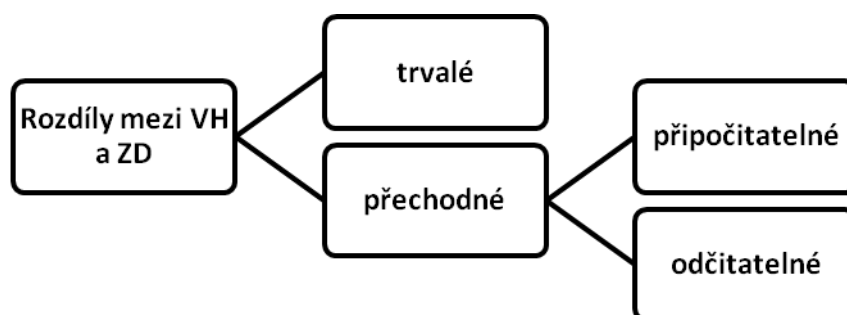
- trvalé rozdíly,
- časové rozdíly,
- přechodné rozdíly.

Za **trvalé rozdíly** neboli stálé rozdíly jsou považovány takové účetní náklady, které zákon o daních z příjmů nepovažuje za výdaje na zajištění, dosažení a udržení příjmů. Pro tyto účetní náklady je pak charakteristická účetní souvztažnost k aktuálně danému účetnímu období, ale za daňový náklad nebudou považovány ani v tomto, ani v dalších účetních obdobích. Těchto trvalých nákladů se ale vznik odložené daně z příjmů netýká, protože zobrazují konečnou neuznatelnost účetních nákladů zákonem o daních z příjmů. Jako příklad lze uvést náklady na reprezentaci, cestovní náhrady nad limit či odměny statutárních orgánů.

Časové rozdíly představují takové rozdíly, které jsou opačně řešeny z pohledu účetního a daňového, ale v budoucnosti se tento vzniklý rozdíl vyrovná. Takovým příkladem jsou například opravné položky, tvorba rezerv či odpisy dlo u-
hodobého majetku.

Přechodné rozdíly neboli dočasné rozdíly jsou rozdíly mezi účetní hodnotou aktiv (pasiv) v rozvaze a daňovou základnou tohoto aktiva (pasiva). Jedná se tedy o náklady a výnosy, které jsou z hlediska zákona o dani z příjmů daňově uznatelné, ale v jiném zdaňovacím (či účetním) období, než kdy jsou zachyceny v účetnictví. Jak dále uvádí autorka, tyto rozdíly mohou zahrnovat jak časové rozdíly, tak rozdíly z transakcí, které neprošly výsledovkou. Přechodné rozdíly se dále dělí na:

- a) odčitatelné** (nezdanitelné) – vede k odložené daňové pohledávce,
- b) připočitatelné** (zdanitelné) – vede k odloženému daňovému závazku.

Obr. 2 Trvalé a přechodné rozdíly, zdroj: Janoušková, 2007

Podle výše uvedené hierarchie mohou být přechodné rozdíly připočitatelné či odčitatelné. Zdanitelné přechodné rozdíly (připočitatelné) v budoucích účetních obdobích zvyšují základ daně o zdanitelné částky. Vedou tedy k odloženému daňovému závazku. Vznikají především z důvodu vyšší účetní hodnoty dlouhodobého hmotného majetku, než je hodnota tohoto majetku pro daňové účely (Sládková a kol., 2009).

Odpočitatelné přechodné rozdíly (nezdanitelné) jsou takové částky, které jsou odčitatelné při určování základu daně v budoucích obdobích., znamená to tedy, že snižují základ daně směrem dolů a vedou k účtování o odložené daňové pohledávce. Jedná se o takové rozdíly, které vznikají mezi nižší účetní hodnotou dlouhodobého hmotného majetku, než je daňová hodnota majetku (Sládková a kol., 2009).

Konkrétní tituly odpočitatelných a zdanitelných přechodných rozdílů budou detailně rozebrány v následující podkapitole.

5.1.2 Tituly vedoucí ke vzniku odložené daně z příjmů

Jak již bylo uvedeno, odložené daňové závazky či odložené daňové pohledávky vznikají z důvodu existence přechodných odpočitatelných a přechodných neodpočitatelných rozdílů. V následující podkapitole jsou podrobně rozebrány konkrétní nejčastější tituly vedoucí ke vzniku odložené daně z příjmů v návaznosti členění na připočitatelné a odpočitatelné přechodné rozdíly.

Připočitatelné přechodné rozdíly

Zdanitelné přechodné rozdíly vedoucí ke vzniku odloženého daňového závazku v budoucích obdobích zvyšují základ daně z příjmů. Představují rozdíly mezi účetní hodnotou aktiv a závazků a jejich daňovou základnou. Podle Gläserové vznikají tyto připočitatelné přechodné rozdíly především z následujících důvodů:

- výnosy vstupují do ZD později, než je o nich účtováno,
- náklady vstupují do ZD dříve, než je o nich účtováno,
- pokles ZD aktiva či zvýšení ZD závazku není zohledněn v účetnictví.

Titulů, které vedou ke vzniku odloženého daňového závazku není mnoho, a jak uvádí Ryneš (2014), jedná se pouze o tyto dva případy:

- a) odpisování dlouhodobého majetku** - připočitatelné přechodné rozdíly v tomto případě vznikají tehdy, pokud je účetní zůstatková cena dlouhodobého majetku vyšší než daňová zůstatková cena dlouhodobého majetku, a to především z toho důvodu, že jsou daňové odpisy rychlejší než účetní. Z toho vyplývá, že účetní odpisy jsou menší, než daňové. Jedná se o nejčastější titul pro vznik odložené daně z příjmů. Jak uvádí Gláserová (2012), do konce roku 2000 se jednalo také o jediný titul pro vznik přechodného rozdílu vedoucí k odložené dani. Tento přechodný rozdíl vnika z toho důvodu, že daňové odpisy se řídí zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, zatímco účetní odpisy jsou stanovovány na základě zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví.
- b) pohledávky ze smluvních pokut a úroků z prodlení** - v souladu s účetními předpisy se účtují ve věcné a časové souvislosti, ale dle zákona o daních z příjmů jsou relevantní až v okamžiku úhrady. Ovšem jak uvádí Ryneš (2014), jedná se pouze o teoretický titul, neboť v praxi bude s největší pravděpodobností na tyto položky vytvořena opravná položka a tyto vlivy budou kompenzovány při výpočtu přechodných rozdílů.

Odpočitatelné přechodné rozdíly

Nezdanitelné přechodné rozdíly vedou v budoucích obdobích ke zvýšení základu daně z příjmů, čímž vzniká odložená daňová pohledávka. Gláserová (2012) uvádí, že vznikají nejčastěji z těchto důvodů:

- výnosy vstupují do ZD dříve, než jsou zaúčtovány,
- náklady vstupují do ZD později, než jsou zaúčtovány,
- zvýšení hodnoty ZD aktiva či snížení ZD závazku není zohledněno v UCE.

Titulů, které vedou ke vzniku odložené daňové pohledávky je podstatně více, než těch, na jejichž základě vzniká odložený daňový závazek. Mezi nejčastější tituly ke vzniku ODZ podle Ryneše (2014) patří:

- a) odpisování dlouhodobého majetku** – vzniká v případě, pokud je účetní zůstatková cena dlouhodobého majetku nižší než jeho daňová zůstatková cena, a to z toho důvodu, že jsou v tomto případě rychlejší účetní odpisy než daňové.
- b) tvorba UCE rezerv** – jedná se pouze o účetní rezervy, které nejsou tvořeny dle zákona o rezervách. Zákonné rezervy vstupují do ZD v příslušném zdaňovacím období a z tohoto titulu nemůže dojít ke vzniku ODP. U nedaňových rezerv vznikají přechodné rozdíly, a tudíž důvody pro vznik ODP z tvorby takových rezerv, které budou v příštích obdobích uznány jako náklady na dosažení, zajištění a udržení příjmů, jako je např. rezerva na garanční opravy, smluvní pokuty, úroky z prodlení, náhrady škod třetím osobám či rezerva na odstoupné.
- c) tvorba OP k zásobám a DM** – pokud se jedná o ztrátu spojenou s prodejem zásob a DM, je ve většině případů daňově uznatelná v období, kdy k daňové ztrátě opravdu došlo. Jedná se tedy o přechodný rozdíl. Výjimku tvoří OP

k dlouhodobým finančním investicím, které jsou trvalým rozdílem. V tomto případě vzniká přechodný rozdíl pouze, když netto hodnota je vyšší než daňová hodnota.

d) tvorba OP k pohledávkám² – opět jako v předchozích případech je nutné určit, zda se jedná o trvalý či přechodný rozdíl. Vzniká z důvodu rozdílu mezi účetní a daňovou hodnotou pohledávek. O přechodný rozdíl se jedná, pokud je možné vytvořit zákonnou i účetní OP do 100 % hodnoty pohledávky.

e) účtování závazků – některé tituly jsou daňově uznatelné až v okamžiku zaplacení, vzniká tedy přechodný rozdíl pro vznik OD. Jedná se například o:

- závazky z titulu smluvních sankcí a úroků z prodlení,
- závazky na SP a ZP,
- zaplacené úroky fyzickým osobám.

Opět jako v případě rezerv je nutné rozlišovat tituly pro vznik trvalých a přechodných rozdílů, a proto jsou daňově neuznatelné například daň z příjmů, pokuty od FÚ apod.

f) Daňová ztráta minulých let – jedná se o titul, který snižuje ZD v budoucích obdobích, čímž snižuje budoucí splatnou daň. Z důvodu zásady opatrnosti je však třeba, aby byla daňová ztráta uplatněna nejdéle v následujících pěti letech.

Přeceňování aktiv reálnou hodnotou

Jak uvádí Janoušková (2007), přeceňování aktiv reálnou hodnotou je dalším titulem, který vede ke vzniku odložené daně z příjmů. Přechodné rozdíly mající vliv na odloženou daň v tomto případě vznikají tehdy, pokud se jedná o účtování rozdílů z přecenění do vlastního kapitálu, kde vzniká rozdíl mezi účetní a daňovou základnou aktiva (či závazku). Dle charakteru se pak určuje, zda se jedná o odloženou daňovou pohledávku či závazek.

Přechodné rozdíly z přeceňování aktiv reálnou hodnotou vznikají tehdy, jestliže se změny účtují rozvahově (tj. do vlastního kapitálu). Na základě zákona o účetnictví se většinou jedná o položky přeceňovaných realizovatelných CP. Změna hodnoty se v okamžiku přecenění do základu daně nezobrazí, v budoucnu ale ano, protože dojde ke změně účetní hodnoty aktiva.

V případě přeceňování aktiv reálnou hodnotou se přechodné rozdíly vypočítají jako násobek aktuálně platné daňové sazby a výše vzniklého fondu z přecenění. Tato část odložené daně je vykazována vlastním kapitálu. V dalších letech se pak účetně aktivum odepisuje z přeceněné částky, daňové odpisy zůstávají dle pořizovací ceny. V následujících letech tedy vznikají přechodné rozdíly dle rozdílné účetní a daňové zůstatkové ceny (Krupová, 2010).

² Obdobná situace je i u OP k CP, které jsou také jedním z titulů ke vzniku odložené daně z příjmů

Přeměny společností a vklady

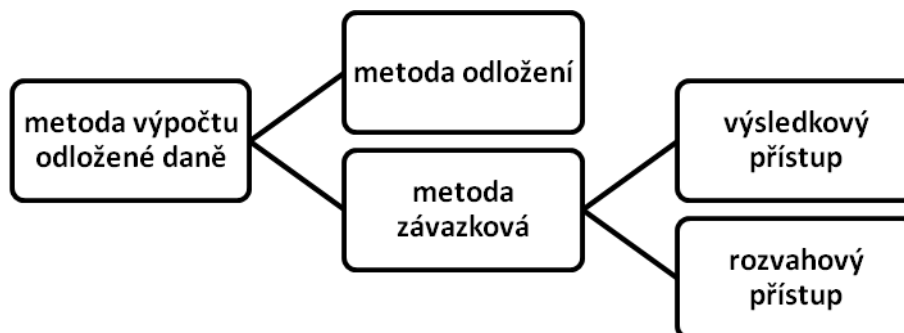
Dalším titulem, kdy je možné účtovat o OD je při přeměnách společností a vkladech majetku do společnosti. Podle Janouškové vzniká přechodný rozdíl takovým způsobem, že účetní hodnota majetku je obvykle zvýšena na reálnou hodnotu, ovšem daňová základna aktiv zůstává v původní pořizovací ceně.

5.1.3 Metody výpočtu odložené daně z příjmů

Po identifikaci přechodných rozdílů mezi výsledkem hospodaření a daňovým základem je nutné stanovit sazbu daně, která představuje vyčíslení odložené daně z příjmů. Jak uvádí Gláserová (2012), jsou známy dvě metody, na základě kterých se zjišťuje hodnota odložené daně z příjmů. Tyto metody se od sebe navzájem liší způsobem zjišťování odložené daně. Jsou jimi:

- a) metoda odložení,
- b) metoda závazková.

Koncepce výpočtu odložené daně na základě závazkové metody se dále dělí na výsledkový přístup a rozvahový přístup.

Obr. 3 Koncepce výpočtu odložené daně z příjmů, zdroj: Janoušková, 2007

Metoda odložení spočívá v přesunu výdajů a nákladů, které jsou součástí základu daně vycházejícího z aktuálního účetního a daňového období, do budoucích období. Tato metoda přesně vykazuje odloženou daň z příjmů ve výsledovce, ale ne vždy je schopná přesně vykázat odloženou daň jako aktivní či pasivní položku v rozvaze. Vzhledem k tomu, že nebere v úvahu změny daňové sazby (tzn. používá pouze sazbu daně platnou v období, kdy je ovlivněn výsledek hospodaření přechodnými rozdíly), nemůže položka odložené daně z příjmů v rozvaze odpovídat částce, která bude splatná v budoucnosti v době převrácení přechodného rozdílu. Z tohoto důvodu mezinárodní účetní standardy tuto metodu nedoporučují a nově aktualizovaný IAS 12 – Daně ze zisku použití této metody vysloveně zakazuje (Gláserová, 2012). České účetní standardy jsou na tom obdobně jako MÚS, metodu výpočtu odložené daně z příjmů ani neumožňují a odložená daň se počítá pouze na základě závazkové metody.

Metoda závazková může vycházet z výkazu zisku a ztrát nebo z rozvahy, proto rozlišujeme 2 modifikace, a to výsledkový přístup a rozvahový přístup. Tato me-

toda spočívá v předpokladu, že odložená daň z příjmů bude uplatněna v budoucích obdobích. Znamená to tedy, že v budoucnosti dojde ke vzniku daňové pohledávky či daňového závazku (použití této metody zdůrazňuje přesné vykázání v rozvaze). Skutečnost, že odložená daň bude splatná až budoucnosti, znamená, že pro výpočet odložené daně se v tomto případě použije taková sazba daně z příjmů, která je platná pro budoucí období, ve kterém dojde k jejímu zúčtování. V případě, že nelze určit účetní období, ve kterém dojde k ovlivnění výsledku hospodaření přechodnými rozdíly, případně není možné zjistit sazbu daně z příjmů na delší období, je možné použít výši sazby daně, která je známá pro následující období (Gläserová, 2012).

Podle Janouškové se metoda závazková se dle svého zaměření člení na:

- a) **výsledkový přístup**³, který sleduje rozdíly mezi účetními a daňově uznatelnými náklady a výnosy, které mají vliv na základ daně a účetní výsledek hospodaření. Je tedy zřejmé, že vychází zejména z výsledkových účtů.
- b) **rozvahový přístup**, který počítá odloženou daň z příjmů z přechodných rozdílů mezi daňovou základnou aktiv (případně pasiv) a jejich účetní hodnotou vykázanou v rozvaze.

Pokud dojde ke změně sazby daně z příjmů při použití závazkového přístupu, je nutné přepočítat odloženou daň. Také není možné použít tento způsob výpočtu použít v prvním roce účtování o odložené dani. Oproti tomu u rozvahového přístupu není nutné přepočítávat zůstatek odložené daně z příjmů v rozvaze, protože výpočtem je získána taková částka, která představuje její zůstatek (Gläserová, 2012). V současné době mezinárodní účetní standardy finančního výkaznictví doporučují pro výpočet odložené daně z příjmů použít závazkovou metodu, rozvahový přístup.

5.1.4 Účtování a výpočet odložené daně z příjmů

Po identifikaci titulů vedoucích k vzniku odložené daně a výpočtu přechodných rozdílů se konkrétní výše odložené daně spočítá jako součin sazby daně z příjmů stanovené zákonem o daních z příjmů budoucího období a součtem zjištěných přechodných rozdílů. Výpočet odložené daně z příjmů znázorňuje následující vzorec:

$$OD = PR \times SD$$

OD – *odložená daň*

PR – *přechodný rozdíl*

SD – *sazba daně*

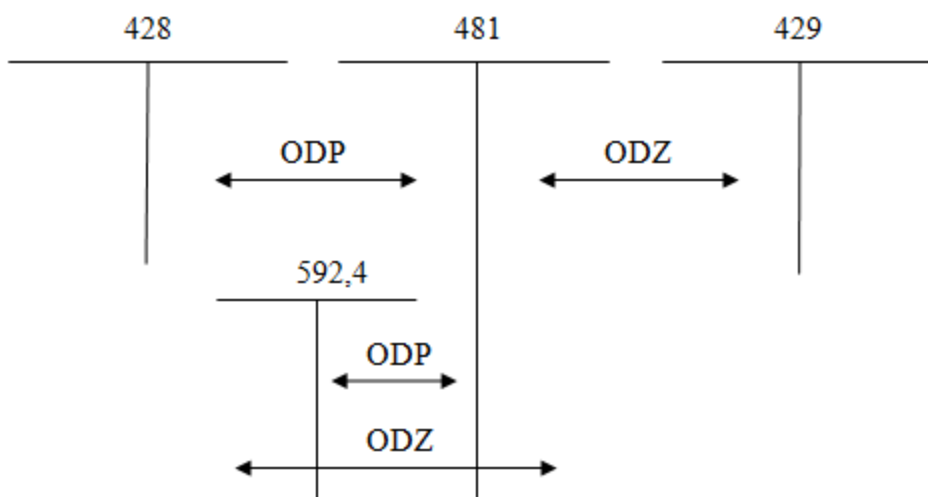
Při účtování o odložené dani v prvním roce musí účetní jednotka zaúčtovat odloženou daň nejen v běžném (daném) roce, ale musí dopočítat výši odložené daně i za předchozí období.

³ Tato metoda byla dle ČÚL uplatňována do roku 2001, dle IAS do roku 1997

Část odložené daně vztahující se k předchozímu účetnímu období se účtuje na vrub účtu 429 – Neuhrazená ztráta minulých let a ve prospěch účtu 481 – Odložený daňový závazek a pohledávka v případě ODZ. ODP se zaúčtuje opačným zápisem, a to na vrub účtu 481 – Odložený daňový závazek a pohledávka a ve prospěch účtu 428 – Nerozdělený zisk minulých let.

Odložená daň, která se vztahuje k běžnému účetnímu období, se účtuje na vrub 592 – Daň z příjmu z běžné činnosti – odložená (případně na účet 594 – Daň z příjmu z mimořádné činnosti – odložená) a ve prospěch účtu 481, pokud se jedná o ODZ. ODP se účtuje na vrub 481 a ve prospěch účtu 592 (příp. 594).

V dalších letech účtování o odložené dani z příjmů se ODZ či ODP účtuje stejně jako v běžném období, tedy na vrub účtu 592 (594) a ve prospěch účtu 481 jako ODZ a 481/592 (594) jako ODP. Celý postup uvedeného účtování zobrazuje následující schéma:

Obr. 4 Schéma účtování odložené daně z příjmů, zdroj: Janoušková, 2007

5.2 Mezinárodní účetní standardy

Problematika odložené daně z příjmů je v mezinárodních účetních standardech obsažena v IAS 12 – Daně ze zisku. Původní koncepce odložené daně vznikla v roce 1979, kdy byl vydán první mezinárodní standard zabývající se tímto tématem s názvem Účtování o daních ze zisku a vstoupil v platnost k 1. 1. 1981. Tento standard považoval jako základní metodu výpočtu odložené daně metodu odložení, případně alternativu v podobě metody závazkové s výsledkovým přístupem (Janoušková, 2007). K první změně došlo v roce 1996, kdy byl vydán IAS 12 s účinností k 1. 1. 1998. Od té doby byl tento standard několikrát novelizován a upravován až do současné podoby (Krupová, 2009). K IAS 12 byly vydány tyto interpretace:

- SIC 21 Daně ze zisku – zpětná ziskatelnost přeceněných neodpisovaných aktiv,

- SIC 25 Daně ze zisku – změny v daňovém statutu podniku nebo jeho akcionářů.

IAS 12 dále definuje pojmy účetní zisk, daňový náklad (výnos), splatná daň, odložené daňové závazky, odložené daňové pohledávky, přechodné rozdíly a daňová základna.

Vzhledem k tomu, že tvůrci české účetní legislativy v oblasti problematiky odložené daně z příjmů vycházeli z mezinárodního účetního standardu IAS 12, dá se říci, že úprava je více či méně v obou případech shodná. Oba přístupy v současnosti považují za základní metodu výpočtu odložené daně z příjmů metodu závazkovou s rozvahovým přístupem. Jak uvádí Urban, oblasti, které jsou v IAS 12 zpracovány detailněji, jsou vykazování odložené daňové pohledávky, vymezení přechodných rozdílů, zveřejňování přechodných rozdílů ve vztahu k investicím do dceřiných společností, poboček, přidružených společností a úroků ve společných podnicích, zisk (ztráta) u ukončovaných činností a daňové náklady (výnosy) ke každé mimořádné položce.

6 Vlastní práce

Vlastní část práce je postavena na základě podkladů účetních výkazů společnosti XYZ, s.r.o., která je výrobně-obchodní firmou se sídlem v Adamově, 21 km severně od města Brna.

Společnost je umístěna v Adamově, v areálu bývalého podniku Adast, a.s., kde vlastní několik nemovitostí včetně pozemků. Součástí majetku společnosti jsou i pozemky s budovami zejména skladového charakteru, které se nacházejí v obci Josefov, přibližně 1 km severovýchodně od Adamova.

Společnost XYZ, s.r.o. je vlastníkem mnoha budov, staveb, samostatných movitých věcí a pozemků. Vzhledem k tomu, že není rozsahově možné realizovat cíl této práce na všech položkách aktiv, která jsou součástí majetku účetní jednotky, byla vytvořena modelová situace s několika jednotlivými položkami vzorových účetních dat, která jsou členěná do tří podskupin aktiv. Na tato účetní data je následně aplikováno oceňování aktiv reálnou hodnotou, konkrétně postup určující fair value dle mezinárodního účetního standardu IFRS 13 a v druhé části praktické práce výpočet odložené daně z příjmů.

Účetní jednotka XYZ, s.r.o. používá účetní metody a postupy stanovené vyhláškou č. 500/2002 Sb., v platném znění a České účetní standardy pro podnikatele. Za způsob oceňování nehmotného a hmotného dlouhodobého majetku si účetní jednotka zvolila vlastní náklady, které jsou tvořeny veškerými přímými náklady a nepřímými náklady bezprostředně související s vytvořením dlouhodobého majetku.

O dlouhodobém hmotném majetku účetní jednotka účtuje v případě, že je jeho hodnota vyšší než 40 000,- Kč a doba použitelnosti delší než jeden rok. Za dlouhodobý drobný hmotný majetek společnost považuje takový majetek, který má pořizovací cenu vyšší než 5 000,- Kč, ale ne vyšší než 40 000,- Kč a současně je doba použitelnosti majetku kratší než jeden rok.

Co se týče odepisování dlouhodobého hmotného majetku, účetní odpisy jsou prováděny podle odpisového plánu na základě předpokládané doby životnosti a používá rovnoměrný způsob odepisování. Daňové odpisy jsou taktéž počítány metodou rovnoměrného odepisování.

Tab. 2 Rozvaha společnosti

	Brutto	Korekce	Netto
AKTIVA CELKEM	247 824 000	53 668 000	194 156 000
DNM	1 822 000	418 000	1 404 000
DHM	103 194 000	53 250 000	49 944 000
Pozemky	4 514 000	-	4 514 000
Budovy a stavby	25 255 000	6 919 000	18 336 000
Samostatné movité věci	73 425 000	45 218 000	28 207 000
Oběžný majetek	142 540 000	1 113 000	141 427 000
Časové rozlišení	268 000	-	268 000
PASIVA CELKEM			194 156 000
Vlastní kapitál			101 141 000
Základní kapitál			10 737 000
Rezervní fond			2 381 000
VH minulých let			81 569 000
VH běžného úč.období			6 454 000
Cizí zdroje			93 015 000
Rezervy			5 335 000
Dlouhodobé závazky			48 894 000
Krátkodobé závazky			38 786 000

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

6.1 Přeceňování aktiv na reálnou hodnotu

Vzorek aktiv, která byla vybrána do modelové situace, tvoří pozemky, budovy a za samostatné movité věci dopravní prostředky. Při stanovování fair value je vycházeno z teoretické tříúrovňové hierarchie a technik ocenění vyplývající z IFRS 13.

Vzhledem k tomu, že není jednoduché přeceňovat aktiva na reálnou hodnotu, bylo nutné zjišťovat současné ceny uvedených položek rozvahy různými způsoby za pomoci internetu, inzerátů, nabídek realitních kanceláří a osobních konzultací se zainteresovanými osobami. Na základě těchto informací byla následně stanovena odpovídající hodnota fair value a položky přeceněny na tuto hodnotu.

6.1.1 Pozemky

V tab. 3 jsou uvedeny položky pozemků s pořizovacími cenami, které byly vybrány do modelového příkladu.

Tab. 3 Modelové položky pozemků

Typ pozemku	Výměra (m ²)	Lokalita	Datum pořízení	PC (v Kč)
Ostatní komunikace	320	Adamov	1. 1. 2008	208 000
Ostatní plocha	1950	Adamov	1. 1. 2003	1 033 500
Parkoviště	632	Adamov	1. 1. 2003	316 000
Ostatní zeleň	806	Adamov	1. 1. 2003	161 200
Ostatní plocha	845	Josefov	1. 1. 2003	245 050

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

Účetní jednotka XYZ, s.r.o. vlastní několik druhů pozemků ve dvou katastrálních územích. V katastrálním území Adamov se nachází hlavní středisko společnosti, v katastrálním území Olomučany, kde se nachází osada s místním názvem Josefov, jsou umístěny především skladovací prostory společnosti.

V obci Adamov žije 4 576 obyvatel (údaj platný k 1. 1. 2014, Český statistický úřad, 2014). Nachází se 12 km severně od okraje Brna a 7 km jižně od Blanska, na Dražanské vrchovině, nedaleko chráněné krajinné oblasti Moravský kras. Přítomnost důležitého železničního uzlu tratě Brno - Česká Třebová a bezprostřední blízkost okresního města Blanska a krajského města Brna dělá z Adamova město se strategicky významnou polohou, zejména pro investory a zájemce o podnikatelské prostory. Adamov má kompletní občanskou vybavenost, jako je plynofikace, kanalizace, vodovod, nachází se zde tři mateřské školy, dvě základní školy, zdravotní středisko včetně odborných lékařů, městské kulturní středisko, sportovní hala, fotbalové a tenisové hřiště, dvě pobočky České pošty, knihovna, městská policie a obchodní řetězec Albert.

Dopravní dostupnost Brna i Blanska je přibližně patnáct minut, srovnatelně s vlakem, i osobním automobilem. Vzhledem k integraci dopravního systému v Jiho-moravském kraji jsou železniční spoje vysoce frekventovány. Oběma směry jezdí vlaky každých třicet minut, ve vytížené době jsou dokonce v mezičase přidány další spoje.

V obci se nachází průmyslová zóna s areálem po zkrachovalém podniku Adast, a.s., který je v současné době přibližně ze dvou třetin obsazen novými podnikajícími subjekty.

Vzhledem k výše uvedeným faktorům se jedná o poměrně zajímavou oblast pro koupi pozemku nebo nemovitosti, zejména k podnikatelským záměrům. Protože se v obci Adamov nenachází žádný stejný pozemek k prodeji a v současnosti dokonce žádné stavební pozemky v obci nejsou nabízeny k prodeji, bylo nutné stanovit reálnou hodnotu na základě podobného srovnatelného aktiva. Po analýze trhu byla stanovena reálná hodnota pozemků v rozmezí 800 Kč/m² - 1 500 Kč/m². Při určování reálné hodnoty jednotlivých modelových položek bylo přihlíženo mimo výše uvedené také k takovým faktorům, jako jsou druh pozemku, jeho velikost, poloha, tvar a dostupnost dopravních prostředků.

Tab. 4 Modelové položky pozemků – přecenění na fair value

Typ pozemku	Výměra (m ²)	Datum pořízení	PC (v Kč)	FV (v Kč)
Ostatní komunikace	320	1. 1. 2008	208 000	288 000
Ostatní plocha	1950	1. 1. 2003	1 033 500	2 340 000
Parkoviště	632	1. 1. 2003	316 000	695 200
Ostatní zeleň	806	1. 1. 2003	161 200	338 520
Ostatní plocha	845	1. 1. 2003	245 050	498 550

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

Jak vyplývá z údajů uvedených v tabulce, reálná hodnota všech uvedených položek pozemků od roku 2003 vzrostla přibližně o 100 – 126 % oproti původní pořizovací ceně. Výjimku tvoří pouze první uvedená položka ostatní komunikace, a to z toho důvodu, že zde byl pozemek zakoupen až v roce 2008 a hodnota vzrostla za posledních pět let teprve o necelých 40 % původní ceny pořízení.

6.1.2 Budovy

Společnost je vlastníkem mnoha budov jak ve svém středisku v Adamově, tak skladového prostoru v Josefově. V obci Adamov jsou umístěny výrobní haly, vrátnice, administrativní budova, ve které sídlí vedení společnosti, sklad a hlavní expediční sklad.

V Josefově jsou umístěny další sklady a skladové prostory včetně další správní budovy. Mimo uvedené typy nemovitostí společnost vlastní i několik dílen a garáží.

Následující tabulka zobrazuje vybrané modelové položky nemovitostí.

Tab. 5 Modelové položky nemovitostí

Typ nemovitosti	Výměra (m ²)	Lokalita	Datum pořízení	PC (v Kč)
Expediční sklad	380	Adamov	1. 1. 2008	1 890 000
Vrátnice	67	Adamov	1. 1. 2003	80 000
Výrobní hala	2960	Adamov	1. 1. 2003	6 457 200
Administrativní budova	485	Adamov	1. 1. 2003	1 350 000
Sklad	753	Josefov	1. 1. 2003	900 000

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

Expediční sklad, vrátnice, výrobní hala, administrativní budova a sklad uvedené v tab. 5 jsou zařazeny do odpisové skupiny číslo 5, u které účetní jednotka dle svého odpisového plánu předpokládá dobu životnosti 30 let.

Při přeceňování nemovitostí na reálnou hodnotu je třeba zohledňovat stejné faktory, jako byly brány v úvahu při přeceňování pozemků. Na základě zjišťování a sledování pohybu cen podobných typů nemovitostí na trhu dle jejich velikostí,

především prostřednictvím realitních kanceláří a inzerátů v tisku a na internetu byly stanoveny reálné hodnoty uvedené v následující tabulce:

Tab. 6 Modelové položky nemovitostí – přecenění na fair value

Typ nemovitosti	Výměra (m ²)	Datum pořízení	PC (Kč)	FV (Kč)
Expediční sklad	380	1. 1. 2008	1 890 000	1 950 000
Vrátnice	67	1. 1. 2003	80 000	155 000
Výrobní hala	2960	1. 1. 2003	6 457 200	8 550 000
Administrativní budova	485	1. 1. 2003	1 350 000	2 850 000
Sklad	753	1. 1. 2003	900 000	1 500 000

Zdroj: účetní výkazy firmy XYZ, a.s., vlastní práce

V případě sledování velikosti reálné hodnoty nemovitostí již není tak velké zhodnocení aktiva oproti pozemkům. Jak uvádí tab. 6, reálná hodnota expedičního skladu za posledních pět let vzrostla o pouhých necelých 4 %. Poměrně nízký nárůst cen je způsoben jednak krátkou dobou od data pořízení, navíc v posledních letech ceny nemovitostí oproti minulým rokům spíše stagnují. Reálná hodnota vrátnice od roku 2003 vrostla přibližně o 90 % původní ceny. Podobně i budova výrobní haly zvýšila svou pořizovací cenu, ovšem pouze o cca 30 % pořizovací ceny. Nejvíce vzrostla hodnota administrativní budova, a to o cca 110 %. Sklad umístěný v Josefově pak zvýšil svou hodnotu o necelých 70 % pořizovací ceny.

Výpočet odpisů

Jak již bylo uvedeno výše, účetní odpisy účetní jednotka odepisuje lineárně dle předpokládané doby životnosti. Výpočet účetních odpisů dle české účetní legislativy:

$$\text{Roční odpis} = \text{pořizovací cena} / \text{doba životnosti}$$

Výpočet daňových odpisů metodou rovnoměrného odepisování dle zákona o daních z příjmů:

$$\text{Roční odpis} = (\text{pořizovací cena} / 100) \times \text{odpisová sazba}$$

Pro jednotlivé odpisové skupiny jsou stanoveny odlišné odpisové sazby.

EXPEDIČNÍ SKLAD

Datum pořízení 1. 1. 2008, pořizovací cena 1 890 000,- Kč, přeceněná na reálnou hodnotu k 31. 12. 2013 ve výši 1 950 000,- Kč. Odpisová skupina 5, předpokládaná doba životnosti 30 let, pro výpočet rovnoměrných daňových odpisů odpisová sazba v prvním roce 1,4, v dalších letech 3,4.

Roční účetní odpis: $1\,890\,000 / 30 = 63\,000,-$ Kč

Roční daňový odpis pro první rok: $(1\,890\,000 / 100) \times 1,4 = 26\,460,-$ Kč

Roční daňový odpis pro další léta: $(1\,890\,000 / 100) \times 3,4 = 64\,260,-$ Kč

Tab. 7 Roční odpisy expedičního skladu před a po přecenění

Rok	ČÚL				IFRS 13	
	daňové (v Kč)		účetní (v Kč)		účetní (v Kč)	
	odpis	ZC	odpis	ZC	odpis	ZC
2008	26 460	1 863 540	63 000	1 827 000	63 000	1 827 000
2009	64 260	1 799 280	63 000	1 764 000	63 000	1 764 000
.. 2013	64 260	..1 542 240	63 000	...1 512 000	63 000	...1 512 000
2014	64 260	1 477 980	63 000	1 449 000	81 250	1 868 750
2015	64 260	1 413 720	63 000	1 386 000	81 250	1 787 500
2016	64 260	1 349 460	63 000	1 323 000	81 250	1 706 250
.. 2037	64 260	0	63 000	0	110 417	...0

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

Při přeceňování aktiv je dále nutné zrušit stávající oprávkky k přeceňovanému majetku. V této práci je použita metoda eliminace oprávek, kde jsou oprávkky ke konci přeceňovaného roku (tj. k 31. 12. 2013) zrušeny a zaúčtovány na vrub účtu oprávek a ve prospěch přeceňovaného aktiva. Současně se navýší hodnota aktiva souvztažně s fondem z přecenění o rozdíl mezi nově stanovenou reálnou hodnotou a účetní zůstatkovou cenou, která je vedena v pořizovacích cenách. Následně se počítají nové odpisy z přeceněné částky. Postup účtování u vybrané položky majetku je znázorněn v následující tabulce:

Tab. 8 Účetní zachycení přecenění expedičního skladu

Období	Účetní případ	Hodnota (v Kč)	MD	D
1. 1. 2008	Pořízení expedičního skladu	1 890 000	Sklad	Závazky
31. 12. 2008	Odpisy ES	63 000	Odpis	Oprávký
31. 12. 2009	Odpisy ES	63 000	Odpis	Oprávký
.	.	.	.	.
.	.	.	.	.
31. 12. 2013	Odpisy ES	63 000	Odpis	Oprávký
	Zrušení oprávek ES	378 000	Oprávký	Sklad
	Zvýšení hodnoty ES	438 000	Sklad	Fond z přecenění
31. 12. 2014	Odpisy ES po přecenění	81 250	Odpis	Oprávký

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

VRÁTNICE

Datum pořízení 1. 1. 2003, pořizovací cena 80 000,- Kč, přeceněná na reálnou hodnotu k 31. 12. 2013 ve výši 155 000,- Kč. Majetek je zařazen do stejné odpisové skupiny jako expediční sklad a ostatní nemovitosti, doba předpokládané životnosti je tedy stejná včetně odpisových sazeb.

Roční účetní odpis: $80\,000 / 30 = 2\,667,-$ Kč

Roční daňový odpis v prvním roce: $(80\,000 / 100) \times 1,4 = 2\,120,-$ Kč

Roční daňový odpis v dalších letech: $(80\,000 / 100) \times 3,4 = 2\,720,-$ Kč

Tab. 9 Roční odpisy vrátnice před a po přecenění

Rok	ČÚL				IFRS 13	
	daňové (v Kč)		účetní (v Kč)		účetní (v Kč)	
	odpisy	ZC	odpisy	ZC	odpis	ZC
2003	1 120	78 880	2 667	77 333	2 667	77 333
2004	2 720	76 160	2 667	74 666	2 667	74 666
2013	2 720	.. 50 667	2 667	... 50 663	2 667	... 50 663
2014	2 720	48 960	2 667	47 996	8 158	146 842
2015	2 720	46 240	2 667	45 329	8 158	138 684
2016	2 720	43 520	2 667	42 662	8 158	130 526
2032	2 720	0	2 657	0	8 156	0

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

VÝROBNÍ HALA

Datum pořízení 1. 1. 2003, pořizovací cena 6 457 200,- Kč, přeceněná na reálnou hodnotu k 31. 12. 2013 ve výši 8 550 000,- Kč.

Roční účetní odpis: $6\,457\,200 / 30 = 215\,240,-$ Kč

Roční daňový odpis v prvním roce: $(6\,457\,200 / 100) \times 1,4 = 90\,401,-$ Kč

Roční daňový odpis v dalších letech: $(6\,457\,200 / 100) \times 3,4 = 219\,545,-$ Kč

Tab. 10 Roční odpisy výrobní haly před a po přecenění

Rok	ČÚL				IFRS13	
	daňové (v Kč)		účetní (v Kč)		účetní (v Kč)	
	odpisy	ZC	odpisy	ZC	odpis	ZC
2003	90 401	6 366 799	215 240	6 241 960	215 240	6 241 960
2004	219 545	6 147 254	215 240	6 026 720	215 240	6 026 720
... 2013	219 545	... 4 171 349	215 240	.. 4 089 560	215 240	.. 4 089 560
2014	219 545	3 951 804	215 240	3 874 320	450 000	8 100 000
2015	219 545	3 732 259	215 240	3 659 080	450 000	7 650 000
2016	219 545	3 512 714	215 240	3 443 840	450 000	7 200 000
2032	219 539	... 0	215 240	... 0	450 000	... 0

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

ADMINISTRATIVNÍ BUDOVA

Datum pořízení 1. 1. 2003, pořizovací cena 1 350 000,- Kč, přecenění na reálnou hodnotu k 31. 12. 2013 ve výši 2 850 000,- Kč.

Roční účetní odpis: $1\,350\,000/30 = 45\,000,-$ Kč

Roční daňový odpis v prvním roce: $(1\,350\,000 / 100) \times 1,4 = 18\,900,-$ Kč

Roční daňový odpis v dalších letech: $(1\,350\,000 / 100) \times 3,4 = 45\,900,-$ Kč

Tab. 11 Roční odpisy administrativní budovy před a po přecenění

ROK	ČÚL				IFRS 13	
	daňové (v Kč)		účetní (v Kč)		účetní (v Kč)	
	odpisy	ZC	odpisy	ZC	odpis	ZC
2003	18 900	1 331 100	45 000	1 305 000	45 000	1 305 000
2004	45 900	1 285 200	45 000	1 260 000	45 000	1 260 000
... 2013	45 900	.. 872 100	45 000	... 855 000	45 000	.. 855 000
2014	45 900	826 200	45 000	810 000	150 000	2 700 000
2015	45 900	780 300	45 000	765 000	150 000	2 550 000
2016	45 900	734 400	45 000	720 000	150 000	2 400 000
... 2032	45 900	... 0	45 000	... 0	150 000	... 0

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní práce

SKLAD

Datum pořízení 1. 1. 2003, pořizovací cena 900 000,- Kč, přecenění na reálnou hodnotu k 31. 12. 2013 ve výši 1 520 000,- Kč.

Roční účetní odpis: $900\,000 / 30 = 30\,000,-$ Kč

Roční daňový odpis v prvním roce: $(900\,000 / 100) \times 1,4 = 12\,600,-$ Kč

Roční daňový odpis v dalších letech: $(900\,000 / 100) \times 3,4 = 30\,600,-$ Kč

Tab. 12 Roční odpisy skladu před a po přecenění

Rok	ČÚL				IFRS 13	
	daňové (v Kč)		účetní (v Kč)		účetní (v Kč)	
	odpisy	ZC	odpisy	ZC	odpis	ZC
2003	12 600	887 400	30 000	870 000	30 000	870 000
2004	30 600	856 800	30 000	840 000	30 000	840 000
... 2013	30 600	.. 581 400	30 000	.. 570 000	30 000	... 570 000
2014	30 600	550 800	30 000	540 000	80 000	1 440 000
2015	30 600	520 200	30 000	510 000	80 000	1 360 000
2016	30 600	489 600	30 000	480 000	80 000	1 280 000
... 2032	30 600	... 0	30 000	... 0	80 000	... 0

Zdroj: účetní výkazy firmy XYZ, a.s., vlastní práce

6.1.3 Samostatné movité věci

Vzhledem k tomu, že se společnost XYZ, s.r.o. zabývá výrobně-obchodní činností, je zřejmé, že ve svém dlouhodobém hmotném majetku vede velké množství samostatných movitých věcí, které jsou představovány zejména stroji, přístroji a zařízeními a dopravními prostředky, jako jsou osobní automobily.

Do modelového případu byly vybrány následující položky dopravních prostředků zobrazené v tabulce.

Tab. 13 Modelové položky samostatných movitých věcí

Dopravní prostředek	Zařazení do DHM	PC (v Kč)	Odpisová skupina	Doba životnosti
Škoda Octavia	1. 1. 2011	336 450	2	5 let
Renault Dacia Logan	1. 7. 2011	154 660	2	5 let
Renault Dacia Logan	1. 7. 2011	154 660	2	5 let
Škoda Superb	1. 1. 2011	524 895	2	5 let
Škoda Superb	1. 1. 2011	524 895	2	5 let

Zdroj: účetní výkazy firmy XYZ, a.s., vlastní práce

Všechny modelové položky z kategorie samostatných movitých věcí jsou osobní automobily, které byly pořízeny účetní jednotkou v průběhu roku 2011 a 2012. Všechny tyto položky jsou v odpisovém plánu zahrnuté do odpisové skupiny číslo 2 s předpokládanou dobou životnosti 5 let.

Při přeceňování osobních automobilů na reálnou hodnotu bylo nutné přihlížet zejména k takovému faktoru, jako byl stav vozidla k přeceňovanému datu. Byly tedy zohledněny takové skutečnosti, jako počet ujetých kilometrů, rok výroby vozidla, typ motoru, typ karoserie a vybavení, aby mohla být následně stanovena odpovídající reálná hodnota obdobného aktiva. Jako aktivní trh, kde se obchoduje se shodnými aktivy, byly zvoleny autobazary po celé ČR a podobné inzeráty na internetu, jejichž nabídky jsou základem následně stanovené reálné hodnoty aktiv.

Tab. 14 Modelové položky sam. mov. věcí – přecenění na fair value

Dopravní prostředek	Datum pořízení	ZC (v Kč) ⁴	PC (v Kč)	FV (v Kč)
Škoda Octavia	1. 1. 2011	134 581	336 450	175 000
Renault Dacia Logan	1. 7. 2011	77 330	154 660	134 000
Renault Dacia Logan	1. 7. 2011	77 330	154 660	144 500
Škoda Superb	1. 1. 2012	314 937	524 895	344 000
Škoda Superb	1. 1. 2012	314 937	524 895	344 000

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

Vzhledem k tomu, že se jedná o aktiva, která se rychle opotřebují, a tak na trhu ztrácí podstatnou část své hodnoty, srovnává se reálná hodnota s účetní zůstatkovou cenou. Jak uvádí tab. 14, reálná hodnota nejvíce vzrostla u pick-upů Renault Dacia Logan. V tomto případě je to pravděpodobně způsobeno skutečností, že oba užitkové vozy byly pořízeny při výprodeji za zvýhodněnou cenu a v současnosti je reálná hodnota vozu téměř totožná, jako byla v pořizovací cena v roce zařazení. Ostatní vozy zvýšily svou cenu o cca 10 – 30 % oproti účetní zůstatkové ceně.

Výpočet odpisů

Účetní jednotka pro účetní odpisy dopravních prostředků stanovuje metodu lineární, určenou na základě předpokládané doby životnosti. Dopravní prostředky jsou zařazeny do odpisové skupiny číslo 2, s předpokládanou dobou životnosti 5 let. Pro výpočet daňových odpisů je rovněž stanovena metoda rovnoměrného odepisování, kde pro první rok je stanovena odpisová sazba 11 a pro dalších roky 22,25.

ŠKODA OCTAVIA 1B4 4215

Datum pořízení 1. 1. 2011, pořizovací cena 336 450,- Kč, přecenění na reálnou hodnotu k 31. 12. 2013 ve výši 175 000,- Kč.

Roční účetní odpis: $336\,450 / 5 = 67\,290,-$ Kč

Roční daňový odpis v prvním roce: $(336\,450 / 100) \times 11 = 37\,010,-$ Kč

Roční daňový odpis v dalších letech: $(336\,450 / 100) \times 22,25 = 74\,861,-$ Kč

⁴ Zůstatková cena k 31. 12. 2013

Tab. 15 Roční odpisy Škody Octavia před a po přecenění

Rok	ČÚL				IFRS 13	
	daňové (v Kč)		účetní (v Kč)		účetní (v Kč)	
	odpisy	ZC	odpisy	ZC	odpisy	ZC
2011	37 010	299 440	67 290	269 160	67 290	269 162
2012	74 861	224 579	67 290	201 870	67 290	201 871
2013	74 861	149 718	67 290	134 580	67 290	134 581
2014	74 861	74 857	67 290	67 290	87 500	87 500
2015	74 859	0	67 290	0	87 500	0

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

RENAULT DACIA LOGAN 1B1 5934

Datum pořízení 1. 7. 2011, pořizovací cena 154 660,- Kč, přecenění na reálnou hodnotu k 31. 12. 2013 ve výši 134 000,- Kč.

Roční účetní odpis: $154\,660 / 5 = 30\,932,-$ Kč

Měsíční účetní odpis: $30\,932 / 12 = 2\,578,-$ Kč

Roční daňový odpis v prvním roce: $(154\,660 / 100) \times 11 = 17\,013,-$ Kč

Měsíční daňový odpis v prvním roce: $17\,013 / 12 = 1\,418,-$ Kč

Roční daňový odpis v dalších letech $(154\,660 / 100) \times 22,25 = 34\,412,-$ Kč

Měsíční daňový odpis v dalších letech: $34\,412 / 12 = 2\,868,-$ Kč

Tab. 16 Roční odpisy Renaultu Dacia Logan před a po přecenění

Rok	ČÚL				IFRS 13	
	daňové (v Kč)		účetní (v Kč)		účetní (v Kč)	
	odpisy	ZC	odpisy	ZC	odpisy	ZC
2011 (7.-12.)	8 506	146 154	15 466	139 194	15 466	139 194
2012	25 712	120 441	30 932	108 262	30 932	108 262
2013	34 412	86 030	30 932	77 330	30 932	77 330
2014	34 412	51 618	30 932	46 398	53 600	80 400
2015	34 412	17 206	30 932	15 466	53 600	26 800
2016 (1.-6.)	17 206	0	15 466	0	26 800	0

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

RENAULT DACIA LOGAN 1B1 1825

Datum pořízení 1. 7. 2011, pořizovací cena 154 660,- Kč, přecenění na reálnou hodnotu k 31. 12. 2013 ve výši 144 500,- Kč. Odpisy dle ČÚL shodné jako s výše uvedeným Renaultem Dacia Logan.

Tab. 17 Roční odpisy Renaultu Dacia Logan před a po přecenění

Rok	ČÚL				IFRS 13	
	daňové (v Kč)		účetní (v Kč)		účetní (v Kč)	
	odpisy	ZC	odpisy	ZC	odpisy	ZC
2011 (7.-12.)	8 506	146 154	15 466	139 194	15 466	139 194
2012	25 712	120 441	30 932	108 262	30 932	108 262
2013	34 412	86 030	30 932	77 330	30 932	77 330
2014	34 412	51 618	30 932	46 398	57 800	86 700
2015	34 412	17 206	30 932	15 466	57 800	28 900
2016 (1.-6.)	17 206	0	15 466	0	28 900	0

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

ŠKODA SUPERB 1B2 1881

Datum pořízení 1. 1. 2012, pořizovací cena 524 895,- Kč, přecenění na reálnou hodnotu k 31. 12. 2013 ve výši 344 000,- Kč.

Roční účetní odpis: $524\,289 / 5 = 104\,979,-$ Kč

Roční daňový odpis v prvním roce: $(524\,895 / 100) \times 11 = 57\,739,-$ Kč

Roční daňový odpis v dalších letech $(524\,895 / 100) \times 22,25 = 116\,790,-$ Kč

Tab. 18 Roční odpisy Škody Superb před a po přecenění

Rok	ČÚL				IFRS13	
	daňové (v Kč)		účetní (v Kč)		účetní (v Kč)	
	odpisy	ZC	odpisy	ZC	Odpisy	ZC
2012	57 739	467 156	104 979	419 916	104 979	419 916
2013	116 790	350 366	104 979	314 937	104 979	314 937
2014	116 790	233 576	104 979	209 958	104 979	229 333
2015	116 790	116 786	104 979	104 979	114 667	114 667
2016	116 786	0	104 979	0	114 667	0

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

ŠKODA SUPERB 2B1 3321

Datum pořízení 1. 1. 2012, pořizovací cena 524 895,- Kč, přecenění na reálnou hodnotu k 31. 12. 2013 ve výši 344 000,- Kč. Výpočet stejný jako u předcházející položky Škoda Superb 1B2 1881.

Tab. 19 Roční odpisy Škody Superb před a po přecenění

Rok	ČÚL				IFRS 13	
	daňové (v Kč)		účetní (v Kč)		účetní (v Kč)	
	odpisy	ZC	odpisy	ZC	odpisy	ZC
2012	57 739	467 156	104 979	419 916	104 979	419 916
2013	116 790	350 366	104 979	314 937	104 979	314 937
2014	116 790	233 576	104 979	209 958	104 979	229 333
2015	116 790	116 786	104 979	104 979	114 667	114 667
2016	116 786	0	104 979	0	114 667	0

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

6.1.4 Vliv přecenění reálnou hodnotou na rozvahu společnosti

Dle české účetní legislativy se nesmí aktiva, konkrétně dlouhodobý majetek přeceňovat na reálnou hodnotu. Výjimku dle ČÚL v oblasti přeceňování aktiv na reálnou hodnotu tvoří finanční majetek, jako jsou cenné papíry realizovatelné k prodeji, deriváty či pohledávky k obchodování. Tyto cenné papíry česká účetní legislativa umožňuje přeceňovat na reálnou hodnotu i častěji, než k rozvahovému dni. Přecenění tohoto druhu dlouhodobého majetku se ale vykazuje pouze výsledkově, nikoli rozvahově, na bilanční sumu aktiv tedy nemá tato skutečnost žádný vliv.

Mezinárodní účetní standardy umožňují přeceňovat aktiva na reálnou hodnotu a zároveň stanovují, že má tato skutečnost vliv na rozvahu podniku, neboť je v ní uplatňován bilanční princip. Přeceňování jednotlivých položek aktiv na reálnou hodnotu zvyšuje, případně snižuje jejich hodnotu uvedenou v rozvaze a zároveň ovlivňuje velikost přeceňovacího fondu, který je součástí vlastního kapitálu.

Jak je vypývá z předchozích řádků, nejdříve je nutné stanovit velikost přeceňovacího fondu, aby mohla být následně stanovena přeceněná rozvaha. Velikost přeceňovacího fondu se vypočítá jako rozdíl mezi stanovenou reálnou hodnotou ke dni přecenění a zůstatkovou cenou nepřeceněného aktiva dle následujícího vzorce:

$$\text{Přeceňovací fond} = \text{reálná hodnota} - \text{ZC nepřeceněného aktiva}$$

Tab. 20 Přeceněná rozvaha k 31. 12. 2013

AKTIVA	FV (v Kč)	ZC nepřeceněného majetku (v Kč)	Rozdíl (v Kč)
AKTIVA CELKEM	204 522 683	194 156 000	10 366 683
DHM	61 423 683	51 057 000	10 366 683
Pozemky celkem	6 710 520	4 514 000	2 196 520
ostatní komunikace	288 000	208 000	80 000
ostatní plocha	2 340 000	1 033 500	1 306 500
parkoviště	695 200	316 000	379 200
ostatní zeleň	338 520	161 200	177 320
ostatní plocha	498 550	245 050	253 500
<i>nepřeceněné položky</i>	<i>2 550 250</i>	<i>2 550 250</i>	<i>0</i>
Budovy a stavby celkem	26 283 777	18 336 000	7 947 777
výrobní hala	8 550 000	4 089 560	4 460 440
expediční sklad	1 950 000	1 512 000	438 000
vrátnice	155 000	50 663	104 337
administrativní budova	2 850 000	855 000	1 995 000
sklad	1 520 000	570 000	950 000
<i>nepřeceněné položky</i>	<i>11 258 777</i>	<i>11 258 777</i>	<i>0</i>
Samostatné movité věci	28 429 386	28 207 000	222 386
Škoda Octavia	175 000	134 580	40 420
Renault Dacia Logan	134 000	77 330	56 670
Renault Dacia Logan	144 500	77 330	67 170
Škoda Superb	344 000	314 937	29 063
Škoda Superb	344 000	314 937	29 063
<i>nepřeceněné položky</i>	<i>27 287 886</i>	<i>27 287 886</i>	<i>0</i>
Oběžný majetek	141 427 000	141 427 000	0
Časové rozlišení	268 000	268 000	0
PASIVA CELKEM			204 522 683
Vlastní kapitál			111 507 683
Základní kapitál			10 737 000
Fond z přecenění			10 366 683
Rezervní fond			2 381 000
VH minulých let			81 569 000
VH běžného úč.období			6 454 000
Cizí zdroje			93 015 000
Rezervy			5 335 000
Dlouhodobé závazky			48 894 000
Krátkodobé závazky			38 786 000

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

Tab. 2, která znázorňuje původní, nepřecennou rozvahu společnosti XYZ, s.r.o., hodnota aktiv se po přecenění vybraných položek aktiv na reálnou hodnotu zvýšila z 194 156 000,- Kč o celých 10 366 683,- Kč na částku 204 522 683,- Kč. Současně také částka 10 366 683,- Kč odpovídá velikosti vzniklého fondu z přecenění, který je na straně pasiv součástí položky vlastního kapitálu.

V případě aplikace mezinárodního účetního standardu IFRS 13 – Oceňování ve fair value, by tedy velikost aktiv společnosti celkově vzrostla o 5,34 %.

Přecenění aktiv na reálnou hodnotu současně ovlivní rozvahu, i výsledek hospodaření. Vzhledem k tomu, že společnost k 31. 12. 2013 přeceňovala aktiva na reálnou hodnotu směrem nahoru, odpisy v následujícím účetním období od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2014 budou vyšší než v uplynulých letech, kdy byly počítány z pořizovacích cen. Protože jsou účetní odpisy pro společnost nákladem a v roce 2014 jejich hodnota vzroste, logicky dojde k negativnímu ovlivnění výsledku hospodaření, kdy vyšší náklady buď zvýší ztrátu společnosti, nebo sníží její kladný zisk. Dále bude vliv přecenění aktiv reálnou hodnotou na výsledek zobrazující se ve výkazu zisku a ztrát rozebrán v kapitole věnující se analýze finančních ukazatelů společnosti.

6.2 Odložená daň z příjmů dle ČÚL

Titulů pro vznik odloženého daňového závazku či odložené daňové pohledávky existuje celá řada, je tedy nutné nejprve analyzovat, zda tyto položky společnost vůbec vykazuje, a to v jaké výši.

Z důvodu zobrazení dopadů přecenění dlouhodobého hmotného majetku na reálnou hodnotu je nutné analyzovat problematiku odložené daně z příjmů alespoň za dvě účetní období. V tomto případě je zkoumána odložená daň z příjmů účetní jednotky XYZ, s.r.o. za rok 2013, kdy dojde k přecenění aktiv na reálnou hodnotu a za rok 2014, kde se plně projeví ve velikosti odložené daně zvýšené odpisy vzniklé díky zvýšené reálné hodnotě.

6.2.1 Účetní období 1. 1. 2013 – 31. 12. 2013

Z účetních výkazů společnosti vyplývá, že účetní jednotka v uplynulém účetním období vykázala odloženou daňovou pohledávku. Na následujících stránkách nyní bude podrobně analyzováno, jaké tituly a v jaké výši se podílely na dané odložené pohledávce (závazku).

Odpisy DM

Rozdílná účetní a zůstatková cena dlouhodobého majetku patří mezi nejčastější případy, kdy v účetních jednotkách vznikají přechodné rozdíly vedoucí ke vzniku odložené daně z příjmů. A často se jedná také o jediný titul, ze kterého vzniká odložená daňová pohledávka či závazek.

Vzhledem k rozsahu práce se rozdíl mezi účetní a daňovou cenou dlouhodobého majetku analyzuje pouze na vybraných modelových položkách aktiv, kterými jsou za podskupinu budovy výrobní hala, expediční sklad, vrátnice, administrativní

budova a sklad, za samostatné movité věci dopravní prostředky z tab. 14. Použitá data jsou uvedena k 31. 12. 2013 a vychází z vypočítaných daňových a účetních odpisů a zůstatkových cen, které byly obsaženy v předchozí kapitole.

Tab. 21 Účetní a daňové ZC modelových položek k 31. 12. 2013

Položka	PC (v Kč)	Účetní oprávký (v Kč)	Účetní ZC (v Kč)	Daňové oprávký (v Kč)	Daňová ZC (v Kč)
Budovy	10 677 200	3 599 977	7 077 223	3 458 431	7 218 769
Výrobní hala	6 457 200	2 367 640	4 089 560	2 285 851	4 171 349
Expediční sklad	1 890 000	378 000	1 512 000	347 760	1 542 240
Vrátnice	80 000	29 337	50 663	28 320	51 680
Administrativní budova	1 350 000	495 000	855 000	477 900	872 100
Sklad	900 000	330 000	570 000	318 600	581 400
Samostatné movité věci	1 695 560	776 446	919 114	673 050	1 022 510
Škoda Octavia	336 450	201 870	134 580	186 732	149 718
Renault Dacia Logan	154 660	77 330	77 330	68 630	86 030
Renault Dacia Logan	154 660	77 330	77 330	68 630	86 030
Škoda Superb	524 895	209 958	314 937	174 529	350 366
Škoda Superb	524 895	209 958	314 937	174 529	350 366
Pozemky	1 963 750	-	1 963 750	-	1 963 750
Celkem	14 336 510		9 960 087		10 205 029

Zdroj: Účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

Účetní zůstatková cena vybraného dlouhodobého hmotného majetku je k 31. 12. 2013 9 960 087,- Kč, daňová zůstatková cena vybraného dlouhodobého majetku je k 31. 12. 2013 ve výši 10 205 029,- Kč.

účetní ZC < daňová ZC => ODP

Z analyzovaného vzorku vyplývá, že účetní zůstatková cena majetku ve výši 9 960 087,- Kč je nižší jak daňová zůstatková cena majetku ve výši 10 205 029,- Kč. Celkově je účetní zůstatková cena od daňové zůstatkové ceny nižší o 244 942,- Kč. V důsledku této skutečnosti je zřejmé, že účetní odpisy dlouhodobého hmotného majetku jsou rychlejší než daňové a účetní jednotce tak vzniká odpočitatelný přechodný rozdíl od základu daně z příjmů. Z přechodných rozdílů vzniklých odlišnou výší daňové a účetní zůstatkové ceny tak vzniká společnosti XYZ, s.r.o. odpočitatelný rozdíl, který svým charakterem vede ke vzniku odložené daňové pohledávky.

Účetní jednotce tedy v účetním období od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 vzniká odložená daň z příjmů v podobě odložené daňové pohledávky z titulu rozdílné účetní a daňové zůstatkové ceny majetku.

Pohledávky ze smluvních pokut a úroků z prodlení

Pohledávky ze smluvních pokut a úroků z prodlení jsou spolu s titulem vzniku odložené daně z důvodu větší účetní zůstatkové ceny vůči daňové zůstatkové ceně dlouhodobého majetku jedinými dvěma tituly, kdy vzniká odložená daňová pohledávka.

Pohledávky za smluvní pokuty a úroky z prodlení jsou účtovány v souladu s věcnou a časovou souvislostí a stávají se daňově uznatelnými až v okamžiku jejich úhrady. To znamená, že se účtují do výnosových účtů již v době, kdy vstupují do účetnictví, ale daňově uznatelnými se stávají až v okamžiku svého zaplacení. Společnost XYZ, s.r.o. ve svém účetnictví neeviduje žádné pohledávky ze smluvních pokut a úroků z prodlení, které jsou charakteristické pro vznik odložené daně.

Tvorba účetních rezerv

Jak již bylo uvedeno v kapitole věnované teoretickému pohledu na problematiku odložené daně z příjmů, odložená daň z titulu tvorby rezerv vzniká pouze za předpokladu, že vznikne přechodný rozdíl při tvorbě účetních (nedaňových) rezerv. Všechny ostatní daňové rezervy v podobě rezerv vytvářených na základě zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách, mají daňový charakter a nezakládají vznik přechodných rozdílů.

V uplynulém účetním období analyzovaná společnost nevytvářela žádné účetní nedaňové rezervy, které by měly vliv na vznik odložené daně z příjmů. Všechny rezervy, které účetní jednotce ve sledovaném období vznikly, byly vytvářeny v souladu se zákonem o rezervách, z toho titulu tedy účetní jednotce nevznikla žádná odložená daň.

Tvorba OP k zásobám, dlouhodobému majetku, pohledávkám a CP

Vznik odložené daně z titulu tvorby opravných položek k zásobám společnosti vzniká z důvodu existence přechodných rozdílů mezi účetní a daňovou hodnotou zásob. O přechodný rozdíl se pak jedná, pokud je možné vytvořit zákonnou i účetní opravnou položku do 100 % hodnoty pohledávky. Zákon také uvádí, že přechodný rozdíl nevzniká u opravných položek, které nejsou uznány jako náklad na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Společnost XYZ, s.r.o. nevzniká z titulu tvorby opravných položek k zásobám žádná odložená daňová závazek či pohledávka.

Účetní jednotka neeviduje žádné opravné položky ani k cenným papírům, které by byly předmětem vzniku odložené daně, jelikož nedisponuje žádnými CP určenými k obchodování. Podobně ani OP vytvářené k DM, neboť provádí korekci majetku prostřednictvím odpisového plánu.

Tvorba opravných položek k pohledávkám je poslední možností vzniku k odložené dani z příjmů z titulu tvorby opravných položek. Jak uvádí §8 zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách⁵, rozlišují se pohledávky, jejichž rozvahová hodnota je v okamžiku vzniku vyšší než 200 000 Kč. Pro tyto pohledávky je pak dle počtu

⁵ Zákon o rezervách pro zjištění základu daně je s platností od 1. 1. 2015 aktualizován

měsíců po splatnosti určena konkrétní výše tvorby opravné položky. Společnost XYZ, s.r.o. ve sledovaném období neevidovala tvorbu opravných položek, kde by vznikal přechodný rozdíl mezi daňovou základnou a účetní hodnotou těchto aktiv. Ani v tomto směru společnost XYZ, s.r.o. v uplynulém účetním období nesplňovala podmínky pro vznik odložené daně.

Účtování závazků

Dalším z titulů působící na vznik odložené daně z příjmů je účtování závazků ze sociálního a zdravotního pojištění a daňové závazky vůči státu. Jedná se především o závazky ze smluvních sankcí, závazky na sociální a zdravotní pojištění zaměstnanců, zaplacené úroky fyzickým osobám, nedoplatky daní a ostatní podobné poplatky.

Účetní jednotka XYZ, s.r.o. ve zkoumaném období nevykazovala ve svých účetních dokladech žádné nedoplatky vůči institucím sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění na sociální a zdravotní pojištění svých zaměstnanců, které jsou za zaměstnance placeny zaměstnavatelem. Všechny tyto závazky jsou plně hrazeny pravidelně po skončení zdaňovacího období. Taktéž společnost neeviduje žádné závazky vyplývající z titulu smluvních sankcí a zaplacených úroků fyzickým osobám. Ani vůči finančnímu úřadu společnost XYZ, s.r.o. nevykazuje žádné nesplacené závazky v podobě nedoplatků na daních.

Z titulu účtování o závazcích účetní jednotce XYZ, s.r.o. nevznikají žádné přechodné rozdíly, které jsou odčitatelnými položkami.

Daňová ztráta minulých let

Vznik odložené daně z příjmů z titulu daňové ztráty z minulých let vzniká účetní jednotce za předpokladu, že v uplynulém účetním období realizovala záporný hospodářský výsledek (ztrátu) a neplatí žádnou daň z příjmů právnických osob. V tomto případě je velice pravděpodobné, že účetní jednotka využije možnosti odečíst daňovou ztrátu jako odčitatelnou položku od základu daně, kterou dle zákona musí uplatnit nejpozději v následujících pěti zdanitelných obdobích, ovšem za předpokladu, že v dalších letech již dosahuje kladného hospodářského výsledku.

Účetní jednotka XYZ, s.r.o. v uplynulém období realizovala kladný výsledek hospodaření. Současně v uplynulém hospodářském roce, ani v minulých hospodářských letech neuplatňovala odpočet daňové ztráty od zdanitelného základu, přechodný rozdíl v podobě daňové ztráty z minulých let tedy tato společnost nevykazovala.

Přeceňování aktiv reálnou hodnotou, přeměny společností

Účetní jednotka XYZ, s.r.o. v účetním období od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 nevlastní žádné realizovatelné cenné papíry a podobné pohledávky a cenné papíry, které zákon o účetnictví umožňuje pravidelně přeceňovat na reálnou hodnotu. Společnost tedy nevykazuje žádné přechodné rozdíly v účetnictví, které by zakládaly odloženou daň z příjmů z titulu přeceňování aktiv reálnou hodnotou.

Současně se v analyzovaném období společnost XYZ, s.r.o. neúčastní žádné fúze splnutím či sloučením podniků, při kterých dochází při přeměnách společností. Ani z titulu přeměny společností či vkladů do podniku nevzniká odložená daňová pohledávka či závazek.

Výpočet odložené daně z příjmů

Jak dokazuje výše uvedený výčet, účetní jednotce v účetním období začínajícím 1. 1. 2013 vzniká odložená daň z příjmů pouze z titulu odlišné účetní a daňové ceny dlouhodobého hmotného majetku. Ostatní položky, které ovlivňují vznik odložené daňové pohledávky či závazku nebyly ve zvoleném období evidovány.

Tab. 22 Kalkulace odložené daně z příjmů k 31. 12. 2013

Položka	Částka (v Kč)
Účetní zůstatková cena	9 960 087
Daňová zůstatková cena	10 205 029
Přechodný rozdíl UCE x DAŇ. ZC	244 942
Účetní rezervy	0
Opravné položky	0
Účtování závazků	0
Daňová ztráta minulých let	0
Přeceňování aktiv reálnou hodnotou	0
Přeměny společnosti	0
Přechodné rozdíly celkem	244 942
Daňový základ	244 000
Odložená daňová pohledávka (PR x 0,19)	46 360

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

V účetním období končícím 31. 12. 2013 účetní jednotka XYZ, s.r.o. vykazovala ve svých účetních dokladech vznik odložené daně z příjmů v podobě odložené daňové pohledávky ve výši 46 360,- Kč. Jediným titulem platným ke vzniku odložené daně byla rozdílná hodnota účetní a daňové zůstatkové ceny dlouhodobého majetku. Ostatní tituly zakládající vznik odložené daně z příjmů nebyly při analýze podnikových účetních dokladů zjištěny. Z důvodu nižší účetní zůstatkové ceny než daňové ceny byla odložená daň charakterizována jako odložená daňová pohledávka.

Přechodné rozdíly společnosti dosáhly výše 244 942,- Kč. Pro účely výpočtu odložené daně z příjmů je dle zákona nutné částku zaokrouhlit na celé tisíce směrem dolů. Takto stanovená částka tvoří základ daně pro výpočet odložené daně z příjmů. Velikost odložené daně je počítána na základě aktuálně platné sazby daně právnických osob pro dané účetní období. Tato sazba činila v roce 2013 19 %.

Vzhledem ke skutečnosti, že se v práci zabývám výpočtem odložené daně pouze z vybraných modelových položek, je nutné zohlednit při zaúčtování odložené

daně celkovou částku odložené daně, která vznikla v důsledku rozdílných účetních a daňových ZC veškerých aktiv společnosti.

Pro výpočet odložené daně k 31. 12. 2013, která bude zaúčtována, je potřeba znát velikost odložené daně z předchozího účetního období. V roce 2012 vykazovala společnost odloženou daňovou pohledávku ve výši 64 000,-Kč. Částka k zaúčtování k 31. 12. 2013 činí meziroční změnu stavu odložené daně. Protože celková částka ODP k 31. 12. 2013 činí 260 000,- Kč (vypočítaná část OD z tab. 22 je její součástí), částka k zaúčtování k 31. 12. 2013 je meziroční změna ve výši 196 000,- Kč.

Tab. 23 Zachycení ODP před přeceněním k 31. 12. 2013 v účetnictví

Datum	Účetní případ	Částka (v Kč)	MD	D
31. 12. 2013	Odložená daňová pohledávka celkem	196 000	481	592

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

6.2.2 Účetní období 1. 1. 2014 – 31. 12. 2014

V účetním období začínajícím 1. 1. 2014 a končícím 31. 12. 2014 společnosti také nevznikaly jiné tituly vedoucí ke vzniku odložené daně z příjmů, než rozdílná hodnota účetní a daňové zůstatkové ceny analyzovaného majetku. Podobně jako v předchozí kapitole jsou daňové zůstatkové ceny a účetní zůstatkové ceny zobrazeny v přehledných tabulkách včetně vyčíslení pořizovací ceny a účetních opravěk ke konci účetního období.

Tab. 24 Účetní a daňové ZC modelových položek k 31. 12. 2014

Položka	PC (v Kč)	Účetní oprávký (v Kč)	Účetní ZC (v Kč)	Daňové oprávký (v Kč)	Daňová ZC (v Kč)
Budovy	10 677 200	3 955 884	6 721 316	3 821 456	6 855 744
Výrobní hala	6 457 200	2 582 880	3 874 320	2 505 396	3 951 804
Expediční sklad	1 890 000	441 000	1 449 000	412 020	1 477 980
Vrátnice	80 000	32 004	47 996	31 040	48 960
Administrativní budova	1 350 000	540 000	810 000	523 800	826 200
Sklad	900 000	360 000	540 000	349 200	550 800
Samostatné movité věci	1 695 560	1 115 558	580 002	1 050 315	645 245
Škoda Octavia	336 450	269 160	67 290	261 593	74 857
Renault Dacia Logan	154 660	108 262	46 398	103 042	51 618
Renault Dacia Logan	154 660	108 262	46 398	103 042	51 618
Škoda Superb	524 895	314 937	209 958	291 319	233 576
Škoda Superb	524 895	314 937	209 958	291 319	233 576
Pozemky	1 963 750	-	1 963 750	-	1 963 750
Celkem	14 336 510	2 071 442	9 265 068	4 871 771	9 464 739

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

Jak je patrné z výše uvedené tabulky, účetní zůstatková cena aktiv je k 31. 12. 2014 celkem 9 265 068,- Kč. Daňová zůstatková cena aktiv činí 9 464 739,- Kč.

účetní ZC < daňová ZC => ODP

Na základě rozdílu mezi účetní zůstatkovou cenou aktiv ve výši 9 265 068,- Kč a daňovou zůstatkovou cenou aktiv ve výši 9 464 739,- Kč byl zjištěn přechodný rozdíl o velikosti 199 671,- Kč. Protože je účetní zůstatková cena nižší než daňová, vzniká zde odpočitatelný přechodný rozdíl, který vede ke vzniku odložené daňové pohledávky. Vývoj odpovídá předchozímu roku, kdy účetní jednotka taktéž analyzovala vznik odložené daňové pohledávky.

Účetní jednotce v účetním období od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2014 vzniká odložená daňová pohledávka z titulu rozdílné účetní a daňové zůstatkové ceny aktiv. Výpočet konkrétní výše odložené daně z příjmů k 31. 12. 2014 znázorňuje tab. 25.

Tab. 25 Kalkulace odložené daně z příjmů k 31. 12. 2014

Položka	Částka (v Kč)
Účetní zůstatková cena	9 265 068
Daňová zůstatková cena	9 464 739
Přechodný rozdíl UCE x DAŇ. ZC	199 671
Účetní rezervy	0
Opravné položky	0
Účtování závazků	0
Daňová ztráta minulých let	0
Přeceňování aktiv reálnou hodnotou	0
Přeměny společnosti	0
Přechodné rozdíly celkem	199 671
Daňový základ	199 000
Odložená daňová pohledávka (PR x 0,19)	37 810

Zdroj: Účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

Postup výpočtu je stejný jako při výpočtu odložené daně z příjmů v roce 2013. Ve společnosti XYZ, s.r.o. došlo ke zjištění přechodných rozdílů z rozdílné účetní a daňové zůstatkové ceny. Tento rozdíl činil 199 671,- Kč. Pro daňové účely musí být přechodný rozdíl opět zaokrouhlen na celé tisíce směrem dolů, čímž vzniká základ daně pro výpočet odložené daně ve výši 199 000,- Kč. Za použití aktuální výše daňové sazby 19 % je vypočítána velikost odložené daňové pohledávky. Tato pohledávka činí 37 810,- Kč.

Postup výpočtu konečné částky k zaúčtování k 31. 12. 2014 je stejný jako v předchozím účetním období. Částka k zaúčtování je meziroční změna stavu odložené daně. Celková odložená daňová pohledávka za všechna aktiva společnosti k tomuto období činí 318 000,- Kč, vypočtená částka 37 810,- Kč z modelových položek je její součástí.

Tab. 26 Zaúčtování ODP před přeceněním k 31. 12. 2013

Datum	Účetní případ	Částka (v Kč)	MD	D
31. 12. 2014	Odložená daňová pohledávka celkem	58 000	481	592

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

6.3 Odložená daň z příjmů po aplikaci IFRS 13

Pro kalkulaci odložené daně z příjmů při přeceňování aktiv na reálnou hodnotu je třeba použít mírně odlišného postupu, než při výpočtu dle české účetní legislativy. V první řadě je třeba opět analyzovat tituly vedoucí ke vzniku odložené daně z příjmů. Podobně jako v předchozích případech společnosti nevzniká odložená daň z žádných jiných titulů, než je rozdílná účetní a daňová zůstatková cena.

Vzhledem k tomu, že k 31. 12. 2013 účetní jednotka realizovala přeceňování aktiv na reálnou hodnotu, vzniká společnosti odložená daň také z titulu přeceňování aktiv reálnou hodnotou.

Z titulu přecenění aktiv na reálnou hodnotu vzniká hlavní rozdíl oproti české účetní legislativě. Jelikož je přecenění na reálnou hodnotu směrem nahoru pouze rozvahová operace, odložená daň z tohoto přecenění bude vykázána také pouze ve vlastním kapitálu.

Tab. 27 ODZ vykazovaný ve VK z titulu přecenění

Položka	Částka (v Kč)
Fond z přecenění	10 366 683
Daňový základ	10 366 000
ODZ vykazovaný ve VK (fond z přecenění x 0,19)	1 969 540

Zdroj: Účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

V tab. 27 je zobrazen odložený daňový závazek, který bude vykázán ve vlastním kapitálu proti účtu fondu z přecenění. Částka 1 969 540,- Kč je vypočítána jako 19 % z fondu z přecenění. Vzhledem k tomu, že se jedná o vznik odloženého daňového závazku z důvodu přecenění aktiv na reálnou hodnotu, která se zobrazuje pouze jako rozvahová operace, tato částka bude zobrazena v účetních výkazech společnosti jak v roce 2013, kdy došlo k přecenění aktiv na reálnou hodnotu, tak v roce 2014.

6.3.1 Účetní období 1. 1. 2013 – 31. 12. 2013

V tomto účetním období společnost zavedla do svého účetnictví mezinárodní účetní standard IFRS 13 – Oceňování ve fair value. Jak stanovuje tento standard, přeceňování aktiv na reálnou hodnotu se aplikuje pomocí modelu přecenění pro celé jednotlivé skupiny pozemků, budov či samostatného movitého majetku. Jak již bylo uvedeno výše v textu, vzhledem k povaze práce byly přeceněny pouze modelové položky majetku, které jsou také součástí výpočtu odložené daně z příjmů i po aplikaci mezinárodního účetního standardu IFRS 13.

Společnost se rozhodla přecenit aktiva ke konci účetního období, tj. k datu 31. 12. 2013 a z této nově stanovené hodnoty musí být vykázána nová odložená daň. Reálná hodnota je v tomto případě brána jako nová účetní hodnota majetku a přechodný rozdíl se následně vypočítá rozdíl mezi reálnou hodnotou a daňovou zůstatkovou cenou. Nová velikost přechodného rozdílu zakládající vznik odložené daně je tedy za použití účetního standardu IFRS 13 nyní počítána dle vzorečku:

$$PR = \text{fair value} - \text{daňová zůstatková cena.}$$

V případě, že je hodnota fair value (nová účetní hodnota) vyšší než daňová zůstatková cena, dochází ke vzniku odloženého daňového závazku. Za předpokladu, že

hodnota fair value je menší než daňová zůstatková cena majetku, společnosti tak vzniká odložená daňová pohledávka.

Tab. 28 Daňové a účetní ZC k 31. 12. 2013

Položka	PC (v Kč)	Účetní ZC (v Kč)	Daňová ZC (v Kč)	FV (v Kč)	PR (v Kč)
Budovy	10 677 200	7 077 223	7 218 769	14 905 000	7 686 231
Výrobní hala	6 457 200	4 089 560	4 171 349	8 500 000	4 328 651
Expediční sklad	1 890 000	1 512 000	1 542 240	1 950 000	407 760
Vrátnice	80 000	50 663	51 680	155 000	103 320
Administrativní budova	1 350 000	855 000	872 100	2 800 000	1 927 900
Sklad	900 000	570 000	581 400	1 500 000	918 600
Samostatné movité věci	1 695 560	919 114	1 022 510	1 141 500	118 991
Škoda Octavia	336 450	134 580	149 718	175 000	25 282
Renault Dacia Logan	154 660	77 330	86 030	134 000	47 970
Renault Dacia Logan	154 660	77 330	86 030	144 500	58 470
Škoda Superb	524 895	314 937	350 366	344 000	-6 366
Škoda Superb	524 895	314 937	350 366	344 000	-6 366
Pozemky	1 963 750	1 963 750	1 963 750	4 160 270	2 196 520
Celkem	14 336 510	9 960 087	10 205 029	20 206 770	10 001 742

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

Jak je patrné z výše uvedené tabulky, společnosti XYZ, s.r.o. v účetním období končícím 31. 12. 2013 vzniká kladný rozdíl mezi hodnotou fair value ve výši 20 206 770,- Kč a daňovou zůstatkovou cenou o velikosti 10 205 029,- Kč. Celkový přechodný rozdíl mezi oběma sledovanými veličinami činil 10 001 742,- Kč.

Tab. 29 Kalkulace OD z model. položek po přecenění k 31. 12. 2013

Položka	Hodnota (v Kč)
Přechodný rozdíl (po přecenění)	10 001 742
Daňový základ	10 001 000
Odložený daňový závazek (PR x 0,19)	1 900 190

Zdroj: účetní výkazy společnosti XYZ, s.r.o., vlastní zpracování

Z tab. 29 vyplývá, že společnosti po přecenění aktiv na reálnou hodnotu vznikl odložený daňový závazek ve výši 1 900 190,- Kč.

Současně lze z tabulky vyzdvihnout, že díky přecenění na reálnou hodnotu odložená daň změnila svůj charakter z odložené daňové pohledávky na odložený daňový závazek a svou velikost zvýšila téměř na čtyřicetnásobek původní hodnoty. Důvodem je skutečnost, že přeceňování aktiv reálnou hodnotou ve všech zkou-

maných položkách majetku probíhalo směrem nahoru, čili hodnota aktiva se navýšila. Dále je nutné brát v potaz, že přestože hodnota majetku byla stanovením reálné hodnoty zvýšena, porovnávala se tato hodnota s daňovou zůstatkovou cenou aktiva, počítanou z původní (pořizovací) ceny aktiva.

Odložený daňový závazek z přeceněných aktiv vznikl ve výši 1 900 190,- Kč. Z toho je ve vlastním kapitálu vykázán odložený daňový závazek ve výši 1 969 540,- Kč jako důsledek přecenění a částka 69 350,- Kč vykázána výsledkově jako rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy. Část odložené daně z nepřeceněných ostatních aktiv, která v této práci nebyla počítána, je ve výši 213 640,- Kč (tj. 260 000 - 46 360) v podobě odložené daňové pohledávky. Celkem je tedy v roce 2013 odložený daňový závazek 1 686 550,- Kč, z toho výsledkově vykazovaná část činí odložená daňová pohledávka ve výši 282 990,- Kč. Odložená daň v rozvaze k 31. 12. 2012 je ve výši 64 000,- Kč. Po zohlednění všech těchto skutečností lze dospět k meziroční změně stavu odložené daně k zaúčtování ve výši 218 990,- Kč.

Tab. 30 Zaúčtování ODP k 31. 12. 2013

Datum	Účetní případ	Částka (v Kč)	MD	D
31. 12. 2013	Odložená daňová pohledávka celkem	218 990	481	592

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

6.3.2 Účetní období 1. 1. 2014 – 31. 12. 2014

Pro zobrazení všech dopadů přeceňování aktiv na reálnou hodnotu je nutné porovnat odloženou daň plynoucí z dalšího účetního období. Při přecenění aktiv na reálnou hodnotu k 31. 12. 2013 se na účetní zůstatkové ceně plně projeví zvýšené účetní odpisy až v dalším roce. Účetní odpisy z nově stanovené reálné hodnoty pokračují v odepisování lineární metodou a zohledňují počet již odepsaných let.

Tab. 31 Účetní a daňové ZC aktiv k 31. 12. 2014

Položka	FV (v Kč)	UCE oprávký (v Kč)	Účetní ZC (v Kč)	Daňová ZC (v Kč)	PR (v Kč)
Budovy	14 875 000	769 408	14 105 592	6 855 744	7 249 848
Výrobní hala	8 500 000	450 000	8 050 000	3 951 804	4 098 196
Expediční sklad	1 900 000	81 250	1 818 750	1 477 980	340 770
Vrátnice	175 000	8 158	166 842	48 960	117 882
Administrativní budova	2 800 000	150 000	2 650 000	826 200	1 823 800
Sklad	1 500 000	80 000	1 420 000	550 800	869 200
Samostatné movité věci	1 141 500	428 234	713 266	645 245	68 021
Škoda Octavia	175 000	87 500	87 500	74 857	12 643
Renault Dacia Logan	134 000	53 600	80 400	51 618	28 782
Renault Dacia Logan	144 500	57 800	86 700	51 618	35 082
Škoda Superb	344 000	114 667	229 333	233 576	-4 243
Škoda Superb	344 000	114 667	229 333	233 576	-4 243
Pozemky	4 160 270	-	4 160 270	1 963 750	0
Celkem	20 176 770	1 197 642	18 979 128	9 464 739	9 514 389

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

Ve sledovaném období účetní jednotka vykázala přechodný rozdíl mezi účetní a daňovou zůstatkovou cenu ve výši 9 514 389,- Kč.

Tab. 32 Kalkulace OD z modelových aktiv k 31. 12. 2014

Položka	Hodnota (v Kč)
Účetní zůstatková cena	18 979 128
Daňová zůstatková cena	9 464 739
Přechodné rozdíly celkem	9 514 389
Daňový základ	9 514 000
Odložený daňový závazek (PR x 0,19)	1 807 660

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

Výše odložené daně z příjmů k 31. 12. 2014 činila 1 807 660,- Kč. Tato částka se opět skládá z daňového závazku ve vlastním kapitálu 1 969 540,- Kč a pohledávky 161 880,- Kč. V tomto období se v její velikosti plně zobrazila velikost vyšších účetních odpisů z přeceněných částek. V porovnání s předchozím rokem se hodnota snížila o 100 000,- Kč právě v důsledku součtu účetních oprávek ke konci období. Stejně jako v předchozím roce, kdy došlo k přecenění aktiv na reálnou hodnotu, jsou daňově uznatelné stále daňové odpisy stanovené na základě původní pořizo-

vací ceny majetku. Postup zjištění výše odložené daně zachycené ve výsledku hospodaření v roce 2014 je obdobný jako v předchozím roce. V roce 2013 byla vykázána výsledková odložená pohledávka ve výši 282 990,- Kč, v roce 2014 odložená daňová pohledávka v ostatních aktiv 280 190,- Kč a výsledková část z přeceněných aktiv v důsledku rozdílu mezi zvýšenými účetními a daňově uznatelnými odpisy 161 880,- Kč. Celkem je tedy výsledkově účtovaná částka odložené daně pohledávka ve výši 442 070,- Kč, oproti roku 2013 zvýšení pohledávky o 159 080,-Kč.

Tab. 33 Zachycení ODP po přecenění k 31. 12. 2014

Datum	Účetní případ	Částka (v Kč)	MD	D
31. 12. 2014	Odložená daňová pohledávka celkem	159 080	481	592

Zdroj: účetní výkazy společnosti XYZ, s.r.o., vlastní zpracování

Dopady přecenění aktiv na výpočet odložené daně z příjmů souhrnně za sledovaná účetní období dle metodiky použití českých účetních standardů a mezinárodních účetních standardů, které byly podrobně vysvětleny v předcházejícím textu, zobrazuje tab. 34.

Tab. 34 Vykázání OD za jednotlivá období v R a VZZ v Kč

Rok	Účetní případ	ČÚL			IFRS		
		Char.	R	VZZ	Char.	R	VZZ
2012	OD z modelových aktiv		55 100	-	ODP	55 100	-
	OD výsledkově z ostatních aktiv		8 900			8 900	-
	OD celkem	ODP	64 000	-	ODP	64 000	-
2013	OD z modelových aktiv		46 360	- 196 000	ODZ	1 900 190	-218 990
	<i>OD ve VK (z fondu z přecenění)</i>	-	-		ODZ	1 969 540	
	<i>OD výsledkově</i>	-	-		ODP	69 350	
	OD výsledkově z ostatních aktiv		213 640		ODP	213 640	
	OD celkem	ODP	260 000		ODZ	1 686 550	
2014	OD z modelových aktiv		37 810	-58 000	ODZ	1 807 660	-159 080
	<i>OD ve VK (z fondu z přecenění)</i>	-	-		ODZ	1 969 540	
	<i>OD výsledkově</i>	-	-		ODP	161 880	
	OD výsledkově z ostatních aktiv		280 190		ODP	280 190	
	OD celkem	ODP	318 000		ODZ	1 527 470	

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

6.4 Dopady přeceňování aktiv na finanční strukturu podniku

Dopady přeceňování aktiv na výpočet odložené daně, která se projevuje v bilanční sumě a výkazu zisku a ztrát společnosti již byla naznačena v předchozí kapitole. Nyní prohloubím tuto analýzu o dopady na finanční strukturu podniku prostřednictvím jednotlivých základních ukazatelů finanční analýzy.

Finanční analýza společnosti je využívána ke komplexnímu zhodnocení finanční situace uvnitř společnosti. Pro manažery podává informace o tom, jakým způsobem mají v krátkodobém a dlouhodobém horizontu řídit podnik (Knápková, Pavelková, 2010).

6.4.1 Vliv přecenění na náklady společnosti

Dopady přecenění na aktiv reálnou hodnotou na náklady společnosti se plně projeví až v účetním období končícím 31. 12. 2014. V roce 2013 účetní jednotka zaznamenává náklady v podobě odpisů z pořizovací ceny. K 31. 12. 2013 došlo k přecenění aktiv na reálnou hodnotu, které mělo za následek u všech zvolených položek zvýšení hodnoty směrem nahoru, které je účtováno rozvahově pouze do vlastního kapitálu

V roce 2014 došlo ke zvýšení odpisů z přeceňovaných položek, které má za následek zvýšení nákladů společnosti. Vliv přecenění na velikost nákladů společnosti zobrazuje tab. 35.

Tab. 35 Vliv přecenění aktiv na N společnosti v r. 2014

Položka	Odpis před přeceněním (v Kč)	Odpis po přecenění (v Kč)	Rozdíl (v Kč)
Výrobní hala	215 240	450 000	234 760
Expediční sklad	63 000	81 250	18 250
Vrátnice	2 667	9 211	6 544
Administrativní budova	45 000	150 000	105 000
Sklad	30 000	80 000	50 000
Škoda Octavia	67 290	87 500	20 210
Renault Dacia Logan	30 932	53 600	22 668
Renault Dacia Logan	30 932	53 600	22 668
Škoda Superb	104 979	114 667	9 688
Škoda Superb	104 979	114 667	9 688
Celkem	695 019	1 194 495	499 476

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

Z uvedené tabulky lze vyčíst, že vlivem přecenění vybraných položek účetní jednotka účtuje zvýšené náklady prostřednictvím odpisů o celých 499 476,- Kč. U sa-

mostatných movitých věcí nejsou rozdíly v nákladech až tak patrné, jedná se řádově o tisíce až desetitisíce Kč. Významnější částky lze spatřit až u nemovitostí, kde se rozdíl účetních odpisů před a po ocenění u výrobní haly liší o 234 430,- Kč a administrativní budovy o 105 000,- Kč. V případě vrátnice činí rozdíl odpisů po přecenění pouze 6 544,- Kč, protože se jedná o typ objektu, který byl v průběhu let nejméně zhodnocen.

6.4.2 Vliv odložené daně na VZZ a R v jednotlivých letech

Pro zobrazení vlivu odložené daně, která je součástí kapitol 5.1 a 5.2, na výkaz zisku a ztrát a rozvahu společnosti v následujícím textu vycházím z předpokladu, že výsledek hospodaření před zdaněním je pro všechna sledovaná období stejný.

Tab. 36 představuje vstupní data, která jsou potřebná k provedení finanční analýzy podniku a zhodnocení dopadů přecenění aktiv na reálnou hodnotu.

Tab. 36 Vstupní data před a po korekci vlivu přecenění

VZZ/R	31. 12. 2013 (PC v Kč)	31. 12. 2013 (FV v Kč)	31.12. 2014 (FV v Kč)
Provozní výsledek hospodaření	7 943 000	7 943 000	7 943 000
Finanční výsledek hospodaření	-90 000	-90 000	-90 000
Daň z příjmů za běžnou činnost	1 399 000	1 376 010	1 435 920
Splatná	1 595 000	1 595 000	1 595 000
odložená	- 196 000	-218 990	-159 080
VH za účetní období	6 454 000	6 476 990	6 417 080
Zohlednění zvýšených odpisů	-	-	- 499 476
VH za UCE období po korekci	6 454 000	6 476 990	5 917 604
Nákladové úroky	3 262 760	3 262 760	3 262 760
VH před zdaněním	7 853 000	7 853 000	7 853 000
Aktiva celkem po korekci	194 156 000	204 741 673	204 182 287
ODP korekce	-	+218 990	+159 080
odpisy korekce (po přecenění)	-	-	-499 476
Pasiva celkem	194 156 000	204 741 673	204 182 287
VK po korekci	101 141 000	109 757 133	109 197 747
VK korekce (↓ fondu z přecenění)	-	-1 969 540	-1 969 540
VH korekce	-	+218 990	+159 080
korekce odpisy	-	-	-499 476
Cizí zdroje celkem	93 015 000	94 984 540	94 984 540
ODZ korekce	-	+1 969 540	+1 969 540

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

V roce 2013, kdy došlo k přecenění aktiv na reálnou hodnotu, vznikla společnosti odložená daňová pohledávka ve výši 218 990,- Kč. Tato pohledávka ve VZZ snížila

daň z příjmu za běžnou činnost a zvýšila výsledek hospodaření oproti předchozímu roku o 22 990,- Kč. V rozvaze se vliv přecenění aktiv projevil na straně pasiv zvýšením vlastního kapitálu v podobě fondu z přecenění ve výši 10 366 683,- Kč. Ve vlastním kapitálu dále došlo ke snížení fondu z přecenění ve výši 1 969 540,- Kč, zároveň se o tuto částku zvýšily celkové cizí zdroje v podobě odloženého daňového závazku. Celková aktiva byla zvýšena jednak o částku 10 366 683,- Kč představující zvýšení hodnoty přeceňovaných položek a dále o 218 990,- Kč představující dlouhodobé pohledávky.

V roce 2014 byla společnosti zaúčtována odložená daňová pohledávka ve výši 159 080,- Kč, která opět snížila daň za běžné období a zvýšila tím výsledek hospodaření. Dále byl ve VZZ výsledek hospodaření snížen o rozdíl mezi účetními odpisy z původní pořizovací ceny a nově zvýšené reálné hodnoty. V rozvaze se přecenění projevilo na straně aktiv zvýšením dlouhodobých pohledávek o 159 080,- Kč a odečtením zvýšených odpisů ve výši 499 476,- Kč. Stejně jako v předcházejícím roce byl následně snížen vlastní kapitál o 1 969 540,- Kč a o stejnou částku zvýšeny cizí zdroje na straně pasiv.

6.4.3 Finanční analýza podniku

Pro výpočty finanční analýzy podniku jsou využita data vypočtená v tab. 36, která vychází z údajů uvedených v tab. 2 a tab. 34. Vzhledem k tomu, že zkoumání vlivu přecenění aktiv reálnou hodnotou na finanční analýzu podniku je dílčím cílem této práce, v následujícím textu budou rozebrány pouze základní finanční ukazatele, na které má analyzované přeceňování potenciálně největší dopad. Mezi tyto ukazatele lze zařadit zejména rentabilitu celkových aktiv, rentabilitu vlastního kapitálu, zadluženost a zadluženost vlastního kapitálu.

Rentabilita aktiv (ROA) = EBIT/celková aktiva

2013	PC	$ROA = [(7\,853\,000 + 3\,262\,760) / 194\,156\,000] * 100 = 5,73 \%$
	FV	$ROA = [(7\,853\,000 + 3\,262\,760) / 204\,741\,673] * 100 = 5,43 \%$
2014	FV	$ROA = [(7\,853\,000 + 3\,262\,760) / 204\,182\,287] * 100 = 5,44 \%$

Rentabilita celkových aktiv měří produkční sílu společnosti, jinými slovy, jak je efektivně využit investovaný kapitál. Vlivem přecenění aktiv na reálnou hodnotu se rentabilita aktiv snížila pouze o 0,3 %, v roce 2014 se v podstatě nezměnila. Na výsledné hodnoty tohoto ukazatele tedy vliv přecenění nemělo výraznější dopad.

Rentabilita vlastního kapitálu (ROE) = čistý zisk/vlastní kapitál

2013	PC	$ROE = (6\,454\,000 / 101\,141\,000) * 100 = 6,38 \%$
	FV	$ROE = (6\,476\,990 / 109\,757\,133) * 100 = 5,90 \%$
2014	FV	$ROE = (5\,917\,604 / 109\,197\,747) * 100 = 5,42 \%$

Rentabilita vlastního kapitálu představuje výnosnost kapitálu, který do společnosti vložili vlastníci. V roce, kdy došlo k přecenění aktiv na reálnou hodnotu, klesl ukazatel o 0,48 %. V roce 2014 se plně projevilo snížení výsledku hospodaření o zvýšené odpisy z přecenění a rentabilita vlastního kapitálu klesla o dalších 0,48 %.

Celková zadluženost = cizí zdroje/celková aktiva

2013	PC	celková zadluženost = $(93\,015\,000 / 194\,156\,000) * 100 = 47,91 \%$
	FV	celková zadluženost = $(94\,984\,540 / 204\,741\,673) * 100 = 46,39 \%$
2014	FV	celková zadluženost = $(94\,984\,540 / 204\,182\,287) * 100 = 46,52 \%$

Celková zadluženost vyjadřuje poměr cizích zdrojů a celkových aktiv společnosti. Jak uvádí Knápková a Pavelková (2010), doporučená hodnota se pohybuje mezi 30 % a 60 %. Po přecenění aktiv na reálnou hodnotu klesla celková zadluženost na 46,39 %, tedy o 1,52 % oproti původní hodnotě. V dalším roce, kdy se projeví zvýšené odpisy na celkových aktivech společnosti, již celková zadluženost opět mírně roste.

Zadluženost vlastního kapitálu = cizí zdroje/vlastní kapitál

2013	PC	zadluženost VK = $(93\,015\,000 / 101\,141\,000) * 100 = 91,97 \%$
	FV	zadluženost VK = $(94\,984\,540 / 109\,757\,133) * 100 = 86,54 \%$
2014	FV	zadluženost VK = $(94\,984\,540 / 109\,197\,747) * 100 = 86,98 \%$

Zadluženost vlastního kapitálu měří, v jakém poměru společnost využívá cizích zdrojů vůči vlastnímu kapitálu. Čím menší hodnoty tohoto ukazatele společnost dosahuje, tím méně cizích zdrojů společnost potřebuje a nahrazuje je vlastním kapitálem. Tento ukazatel je také významný pro rozhodování žádosti o poskytnutí bankovního úvěru.

V roce, kdy společnost přecenila aktiva na reálnou hodnotu, klesla zadluženost vlastního kapitálu o 5,43 % na 86,54 %. To je zapříčiněno skutečností, že po přecenění se zvýšila hodnota vlastního kapitálu o cca 8,6 milionů Kč. V dalším sledovaném roce opět zadluženost VK nepatrně vzroste, protože došlo k zohlednění zvýšených účetních odpisů ve vlastním kapitálu.

7 Diskuse

Vlastní část práce se zabývala dopady přeceňování aktiv reálnou hodnotou na výpočet odložené daně z příjmů. Tyto dopady byly analyzovány na modelovém příkladě společnosti XYZ, s.r.o., se sídlem v Adamově, okres Blansko. Na základě účetních výkazů byly nejdříve vybrány modelové položky, na nichž byly analyzovány tituly vedoucí ke vzniku odložené daně z příjmů. Následně byl na tyto položky aplikován mezinárodní účetní standard IFRS 13 – Ocenění ve fair value a zkoumána odložená daň z příjmů z titulu přeceňování aktiv reálnou hodnotou. Posledním krokem bylo zjištění dopadů přeceňování aktiv na finanční strukturu společnosti.

Jako modelové položky určené k zobrazení přecenění aktiv na reálnou hodnotu byla vybrána skupina pozemků, nemovitostí a samostatných movitých věcí. Vzhledem k cíli práce a ke skutečnosti, že česká účetní legislativa neumožňuje přeceňovat dlouhodobý hmotný majetek na reálnou hodnotu, pouze určité cenné papíry realizovatelné k prodeji, bylo nutné předpokládat zavedení mezinárodního účetního standardu IFRS 13, potažmo některá ustanovení IAS 16 – Pozemky, budovy a zařízení. Oproti českým účetním standardům mezinárodní účetní standardy umožňují přeceňovat aktiva na reálnou hodnotu a tyto skutečnosti mají také vliv na bilanční sumu podniku.

Přecenění jednotlivých položek aktiv na reálnou hodnotu proběhlo ke dni 31. 12. 2013 za použití techniky tržního přístupu, kdy byla zjišťována reálná hodnota jako tržní hodnota obdobného aktiva umístěného na aktivním trhu. Při přeceňování aktiv byla použita metoda eliminace oprávek, kde byly oprávkové ke konci účetního období zrušeny a současně byly navýšeny hodnoty aktiv souvztažně s fondem z přecenění o rozdíl mezi nově stanovenou reálnou hodnotou a účetními zůstatkovými cenami v pořizovací ceně. Po tomto přecenění se zvýšila celková aktiva společnosti o 10 366 683,- Kč, z netto hodnoty 194 156 000,- Kč na 204 522 683,- Kč. Nejvyšší nárůst cen byl zaznamenán u skupiny pozemků, kde většina vybraných položek vykazovala zvýšení hodnoty až o dvojnásobek pořizovací ceny aktiva. Naopak nejnižší zvýšení vykazovala skupina samostatných movitých věcí tvořených z dopravních prostředků. Z těchto údajů vyplývá, že rozdíly mezi vyšší reálné hodnoty a pořizovací ceny aktiv jsou vyšší, pokud se jedná o majetek s delší dobou životnosti. Další skutečnost, která ovlivňuje tyto rozdíly je také vývoj tržní hodnoty daného aktiva. Ze všech modelových položek aktiv byly vypočítány účetní a daňové odpisy v pořizovacích cenách a odpisy po přecenění z reálné hodnoty. Vzhledem k tomu, že byla reálná hodnota všech analyzovaných položek aktiv stanovena jako vyšší než jejich pořizovací cena, následné odpisy z nové hodnoty byly vypočítány jako vyšší. Přeceněním aktiv reálnou hodnotou směrem nahoru se tedy společnosti XYZ, s.r.o. ve srovnání s pořizovacími cenami zvýšily náklady v podobě odpisů o 499 476,- Kč.

Při identifikaci přechodných rozdílů vedoucích ke vzniku odložené daně z příjmů dle české účetní legislativy byly zjištěny pouze rozdíly mezi účetní zůstatkovou cenou a daňovou zůstatkovou cenou aktiv. Společnost odepisuje účetní i daňové odpisy rovnoměrně, tudíž je účetní zůstatková cena v obou sledovaných obdo-

bích (tj. 1. 1. 2013 – 31. 12. 2013 a 1. 1. 2014 – 31. 12. 2014) nižší než daňová, a z toho důvodu účetní jednotka vykazuje odloženou daňovou pohledávku. Odložená daňová pohledávka svým charakterem způsobuje, že zaplacená daň je vyšší, než kdyby byla daň vypočítaná z účetního výsledku hospodaření. V příštích účetních obdobích se pak tedy dá předpokládat, že se rozdíl obrátí a účetní jednotka bude na dani platit méně. To dokazuje i velikost odložené daňové pohledávky, kdy na vybraných položkách v roce 2013 vznikla ODP ve výši 46 360,- Kč a v roce 2014 vykázala společnost ODP 37 810,- Kč. Celkově samozřejmě záleží na majetkové struktuře společnosti a životnosti a způsobu odepisování jednotlivých skupin aktiv.

Obecně je pravděpodobně pro společnost výhodnější, pokud vykazuje odložený daňový závazek, a tudíž platí na dani méně, než by byla daň z účetního výsledku hospodaření. Dalším důvodem pro snahu o vykazování odloženého daňového závazku pak může být skutečnost, že od roku 1999, kdy daň z příjmů právnických osob činila 35 %, v průběhu let klesla až na nynější sazbu 19 %, a tedy se dá předpokládat, že v budoucích letech může dojít k jejímu dalšímu snížení, což by v konečném důsledku znamenalo, že by odložená daň mohla být nižší.

K tomu, aby účetní jednotka ovlivnila velikost odložené daně, případně změnila její charakter z odložené daňové pohledávky na odložený daňový závazek lze dospět několika nepřímými cestami. V první řadě je to eliminace veškerých možných titulů, ze kterých připočitatelné či odčitatelné položky vznikají. Dalším způsobem, který by bylo vhodné praktikovat i v tomto případě, je změna odpisového plánu různých skupin aktiv. Jak již bylo uvedeno výše, společnost využívá v případě účetních odpisů metodu rovnoměrného odepisování dle doby životnosti a také rovnoměrné daňové odpisy. Tyto metody jsou aplikovány na všechny zkoumané modelové položky, tedy jak na budovy, tak na samostatné movité věci. Pro to, aby tedy účetní jednotka co nejvíce eliminovala možnost vzniku odložené daňové pohledávky, bylo by vhodné, kdyby uvažovala o změně odpisového plánu jak účetních, tak daňových odpisů takovým způsobem, aby nevznikaly rozdíly mezi účetní a daňovou zůstatkovou cenou, případně aby tyto rozdíly byly co nejnižší.

Výpočet odložené daně z příjmu dle české účetní legislativy nezahrnoval přeceňování aktiv reálnou hodnotou, protože v českých zákonech tato operace není povolena. Odložená daň tedy byla počítána z účetních a daňových odpisů stanovených z pořizovacích cen (historických), které jsou základní oceňovací bázi aktiv v České republice. Při výpočtu odložené daně z příjmů z titulu přeceňování aktiv reálnou hodnotou je přístup k vyčíslení odlišný, než v případě počítání přechodných rozdílů, které vznikají na základě odlišné účetní a daňové zůstatkové ceny vycházející z pořizovacích cen.

Jak již bylo uvedeno výše, aktiva společnosti XYZ, s.r.o. byla přeceněna k datu 31. 12. 2013. K tomuto datu byl také navýšen fond z přecenění o 10 366 683,-Kč. Tato částka se tedy dá považovat za vzniklý přechodný rozdíl. Jelikož je přecenění aktiv reálnou hodnotou směrem nahoru pouze rozvahová operace, odložená daň je vykázána také pouze ve vlastním kapitálu. Odložený daňový závazek tedy vznikl z důvodu přecenění aktiv reálnou hodnotou ve výši 1 969 540,- Kč. Současně

vznikly i přechodné rozdíly z titulu odlišné účetní ZC, která je v tomto případě k 31. 12. 2013 stanovena jako přeceněná reálná hodnota, a daňové zůstatkové ceny, z nichž byl vypočítán odložený daňový závazek ve výši 1 900 190,- Kč. Z této skutečnosti by bylo možné se mylně domnívat, že vlivem přecenění změnila odložená daň svůj charakter z pohledávky na odložený daňový závazek. Je ovšem nutné zdůraznit, že výsledkově vykazovaný odložený daňový závazek z modelových aktiv ve výši 1 900 190,- Kč se skládá z odloženého daňového závazku ve výši 1 969 540,- Kč, který je vykázán pouze rozvahově ve vlastním kapitálu a z částky 69 350,- Kč, která představuje odloženou daňovou pohledávku, jež je vykázána výsledkově jako rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy. Po započtení odložené daňové pohledávky z ostatních aktiv, které nebyly předmětem přecenění (realizovaného ve vlastní části práce), se již dostaneme ke konečné částce odloženého daňového závazku ve výši 1 686 550,- Kč, z toho výsledkově vykazovaná část odložené daňové pohledávky byla ve výši 282 990,- Kč. V minulém účetním období (tj. v roce 2012) společnost dosahovala odložené daňové pohledávky ve výši 65 000,- Kč. Částka, která pak byla vykázána jako meziroční změna k 31. 12. 2013 ve výkazu zisku a ztrát a zaúčtována tedy byla ve výši 218 990,- Kč. Při komparaci s odloženou daní vypočtenou dle ČÚL, která činila 196 000,- Kč tak vlivem přecenění společnost účtovala o 22 900,- Kč vyšší odloženou daňovou pohledávku (tj. cca 10 %). V dalším roce se plně projeví zvýšené účetní odpisy a vlivem přecenění se účetní jednotka dostala z vykázání odložené daňové pohledávky ve výši 58 000,- Kč na 159 080,-Kč., což je nárůst o více než 170 % původní hodnoty.

Vzhledem k tomu, že se jedná o poměrně dosti složitou problematiku s řadou výpočtů, je pochopitelnější a přehlednější sledovat dopady přecenění aktiv reálnou hodnotou na výpočet odložené daně z příjmu v roce 2013 v tab. 34.

Dílčím cílem práce bylo zobrazení vlivu přecenění aktiv reálnou hodnotou na finanční strukturu společnosti. V roce přecenění bylo po zohlednění všech výše uvedených operací (zvýšení aktiv a pasiv o vzniklou část odložené daňové pohledávky, snížení vlastního kapitálu o část odloženého daňového závazku účtovaného rozvahově a o stejnou částku zvýšení cizích zdrojů společnosti) společnost vykázala k 31. 12. 2013 výsledek hospodaření ve výši 6 476 990,- Kč. K 31. 12. 2014 se navíc mimo uvedené účetní případy dále na výsledku hospodaření projeví zvýšené odpisy, které současně snížily hodnotu celkových aktiv. Po plném projevení těchto dodatečných nákladů a zohlednění vypočtené odložené daně z příjmu za rok 2014 pak účetní jednotka vykázala zisk 5 917 604,- Kč. Přecenění aktiv na reálnou hodnotu tedy mělo za následek snížení výsledku hospodaření. Současně byly zkoumány změny vlivem přecenění na finanční ukazatele. V případě rentability v roce přecenění klesla hodnota ukazatele o 0,3 %, v roce 2014, kdy došlo k plnému projevení zvýšení nákladů, se hodnota oproti roku 2013 v podstatě nezměnila. V případě sledování rentability vlastního kapitálu v roce přecenění snížil ukazatel hodnotu o 0,48 %, v roce 2014 pak o dalších 0,48 %. Z pohledu finančních ukazatelů, které sledují ziskovost podniku z různých pohledů, se pak dá zhodnotit, že přecenění aktiv na reálnou hodnotu nemělo víceméně žádný podstatný dopad. O něco zajímavější výsledky přineslo sledování celkové zadluženosti podniku

a zadluženosti vlastního kapitálu. Přeceněním došlo ke snížení zadluženosti o 1,52 %, v roce 2014 po plném dopadu přecenění se pak dá považovat hodnota za stabilní s rokem 2013. Výraznější dopad přecenění se pak projevil až u zadluženosti vlastního kapitálu, kdy klesl o 5,43 %. Celkově se dá shrnout, že vliv přecenění na finanční ukazatele má negativní dopad na ziskovost podniku, a naopak pozitivní z pohledu snížení zadluženosti. Tyto změny jsou ovšem natolik nízké, že jim nelze přisuzovat jakýkoli významný vliv. Pouze zadluženost vlastního kapitálu se projevila výraznější změnou hodnoty, tedy tento finanční ukazatel se dá považovat za relevantní při rozhodování účetní jednotky, zda model přecenění využít, či nikoli.

Základní finanční analýza společnosti XYZ, s.r.o. tedy nepřinesla žádné zásadní výsledky. Je nutné ovšem podotknout, že v případě, že by společnost neúčtovala o odložené dani z příjmů, která ovlivňuje další položky bilanční sumy a výkazu zisku a ztrát, došlo by s největší pravděpodobností k výraznějším výsledkům zmíněných finančních ukazatelů.

Vykázání odložené daně z příjmů z titulu přeceňování aktiv reálnou hodnotou s sebou nese hned několik problematických částí. Samotný výpočet odložené daně z příjmů dle české účetní legislativy je příliš složitou účetní kategorií, ve které lze udělat spoustu chyb již při identifikaci přechodných rozdílů a následně i při jejich výpočtu. Odložená daň z titulu přecenění pak přináší navíc další složité a nepřehledné výpočty, při jejichž kalkulaci je o to snazší dopustit se chyby. Další problém lze spatřit ve skutečnosti, že přechodné rozdíly vzniklé po přecenění jsou výsledkem rozdílu mezi nově stanovenou vyšší reálnou hodnotou a daňovou zůstatkovou cenou. Daňová zůstatková cena je i po přecenění aktiv odvozena z daňových odpisů, které jsou počítány dle zákona o dani z příjmů stále z původní pořizovací ceny. Vykázané přechodné rozdíly a následně vypočtená odložená daň z příjmů jsou tudíž větší. Z logiky věci by se nabízela možnost počítat daňové odpisy z nově přeceněné hodnoty, ale tyto odpisy by nebylo možné plně odepsat v souladu s dobou životnosti a navíc by nebyly dle zákona daňově uznatelné. Stojí tedy za úvahu, zda by v případě přeceňování hmotných aktiv na reálnou hodnotu s ohledem na výpočet odložené daně z příjmů nebylo vhodné, aby legislativní orgány stanovily určité koeficienty pro výpočet daňových odpisů z reálné hodnoty v závislosti na době životnosti aktiv se zohledněním již odepsané doby majetku.

Poslední problém pak lze spatřovat již v samotném přeceňování na reálnou hodnotu. Účetní standard IFRS 13 neuvádí, jakým způsobem by měly být zjišťovány reálné hodnoty aktiv, respektive jak moc detailní informace by měly být při stanovení této hodnoty známy a obecně nechává účetním jednotkám v tomto směru poměrně dosti volnou ruku. Z toho vyplývá, že stanovení reálné hodnoty potom může být velice subjektivním názorem, v důsledku čehož může vzniknout široké rozpětí a špatné stanovení reálné hodnoty, což je ve své podstatě v rozporu se zásadou opatrnosti. Tyto skutečnosti dále ovlivňují jak výkaz zisku a ztrát, tak bilanční sumu podniku a může tak dojít k viditelnému zkreslení výsledku hospodaření. Další důvody lze spatřovat ve vysokých nákladech při aplikaci modelu, jeho složitosti a časové náročnosti, s čímž souvisí také vysoké nároky na účetní a náklady na znalecké posudky, rekvalifikace účetních pracovníků a podobně. Oproti tomu

zastánci modelu přecenění prosazují reálnou hodnotu jako přístup založený na poctivém a věrném zobrazení skutečností odrážející změny tržní hodnoty aktiv, zatímco na pořizovací ceny pohlíží jako na zastaralé.

Jak prokázala tato diplomová práce, zavedení IFRS 13 a jeho dopady na výpočet odložené daně z příjmů společnosti XYZ, s.r.o. by příliš pozitivní nebyly. V případě, že by se společnost rozhodla IFRS 13 zavést do účetnictví, vznikly by jí vysoké náklady související s přeceňováním aktiv na reálnou hodnotu a přeškolení zaměstnanců na aplikaci reálné hodnoty na výpočet odložené daně z příjmů. Společnost by sice svým účetnictvím podávala věrnější a poctivější obraz, ovšem za předpokladu porušení zásady opatrnosti. Jedinou skupinou majetku, kterou by dle mého názoru, bylo vhodné přeceňovat na reálnou hodnotu, jsou pozemky, které se dle zákona neodpisují, a tudíž zde nemůže vznikat přechodný rozdíl vedoucí ke vzniku odložené daně z příjmu.

8 Závěr

Tato diplomová práce se zabývala dopady přeceňování aktiv reálnou hodnotou na výpočet odložené daně z příjmů. Ve své podstatě se jedná o dvě poměrně problematické účetní oblasti, které jsou dosti složité a na území České republiky pro většinu účetních jednotek i neznámé.

Práce byla rozdělena na literární rešerši a vlastní část práce. Literární rešerše byla věnována vymezení důvodů a okolností harmonizačního procesu v oblasti účetnictví na nadnárodní úrovni jednak na evropském kontinentu v podobě mezinárodních účetních standardů IAS/IFRS, taktéž byla vymezena podkapitola pro účetní standardy používané ve Spojených státech amerických US GAAP. Další část teoretické práce se věnovala konkrétně modelu přecenění reálnou hodnotou. Poslední část literární rešerše se zabývala analýzou odložené daně z příjmů, kde byly vymezeny jednotlivé pojmy, tituly vedoucí ke vzniku odložené daně, metody výpočtu a účtování o odložené dani. Vlastní část práce pak byla zpracována na základě účetních výkazů společnosti XYZ, s.r.o., obchodně-výrobní firmou se sídlem v jihomoravském kraji.

Přeceňování aktiv na reálnou hodnotu není v případě České republiky povoleno, model přecenění se smí používat pouze na některé složky finančního majetku, jako jsou například realizovatelné cenné papíry. Oceňováním aktiv se v České republice zabývá především zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, který je dále rozváděno vyhláškou č. 500/2002 Sb., a Českými účetními standardy. Pro účely této práce tedy musel být zaveden předpoklad, že účetní jednotka aplikovala mezinárodní účetní standard IFRS 13 – Ocenění ve fair value, který byl vydán v roce 2011 jako důsledek zastaralosti koncepčního rámce IFRS, který s reálnou hodnotou jako oceňovací bází nepočítal. IFRS 13 – Oceňování ve fair value sjednocuje problematiku přeceňování aktiv na reálnou hodnotu, vymezuje základní pojmy a předpoklady a způsoby pro určení vhodné reálné hodnoty.

Účtování o odložené dani z příjmů je povinné pro účetní jednotky, které splňují podmínky dle § 20 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Problematika odložené daně z příjmů je poměrně složitá účetní kategorie a její evidence mimo účetní subjekty, kterým to stanovuje zákon je dobrovolná. Z toho vyplývá, že ostatní subjekty, které vedou účetnictví, se s tímto účetním pojmem nesetkají, neboť budou účtovat pouze o splatné dani. V praxi je také možné, že účetní jednotky o odložené dani neúčtují z důvodu jejího pracného a složitého výpočtu, případně z neznalosti titulů vedoucích ke vzniku přechodných rozdílů, ze kterých je odložená daň z příjmů počítána.

Hlavním cílem této práce bylo zachytit dopady potenciálního zavedení IFRS 13 – Oceňování ve fair value na výpočet odložené daně z příjmů. Výpočet a vykazování odložené daně z příjmů z titulu přecenění aktiv reálnou hodnotou s sebou přináší ještě složitější a komplikovanější postup, než výpočet odložené daně z ostatních titulů, které zakládají vznik přechodných rozdílů. Při výpočtu lze udělat spoustu chyb již během identifikace přechodných rozdílů, navíc použití mo-

delu přecenění přináší další složité a nepřehledné výpočty, jejichž kalkulace je velice komplikovaná.

Při zavedení IFRSS 13 byla reálná hodnota všech posuzovaných položek vyšší než jejich pořizovací cena. Nejvíce se zvýšily položky pozemků, nejméně položky samostatných movitých věcí. Celkově se tedy zvýšila aktiva společnosti o rozdíl z přecenění majetku a současně se navýšila o stejnou částku hodnota fondu z přecenění, účtovaného ve vlastním kapitálu. Z nových reálných hodnot aktiv byly vypočítány nové vyšší účetní odpisy, které byly využity ke zjištění přechodných rozdílů zakládajících vznik odloženého daňového závazku, z něhož část byla vykázána rozvahově ve vlastním kapitálu jako důsledek přecenění a část, kterou tvořila odložená daňová pohledávka vykázána výsledkově jako rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy. Při konečném výpočtu odložené daně byla dále zohledněna část odložené daňové pohledávky, která nebyla součástí přeceňovaných aktiv. Za hospodářský rok 2013 tedy společnost po přecenění dosáhla odložené daňové pohledávky oproti nepřeceněnému roku vyšší o cca 10 %. V dalším roce, kdy se v plném rozsahu projeví zvýšené účetní odpisy, hodnota odložené daňové pohledávky vzrostla o cca 170 % původní nepřeceněné hodnoty.

Zavedení IFRS 13 do účetnictví má tedy vliv jak na bilanční sumu společnosti XYZ, s.r.o., tak na výsledek hospodaření. Dílčím cílem práce bylo také zhodnocení dopadů na finanční ukazatele společnosti. Vlivem přecenění došlo ke snížení rentability celkových aktiv, rentability vlastního kapitálu, celkové zadluženosti a zadluženosti vlastního kapitálu. Tyto změny byly ovšem natolik nízké, že se nedá uvažovat o jakékoli relevantnosti. Pouze u ukazatele zadluženosti vlastního kapitálu došlo k výraznější změně oproti předchozím údajům, což se dá považovat za pozitivum.

Jak již bylo uvedeno v části věnované diskuzi, potenciální zavedení IFRS 13 a jeho dopady na výpočet odložené daně by společností přinesly pouze dodatečné náklady, zvýšení složitosti výpočtu odložené daně z příjmů a snížení výsledku hospodaření. Jediným pozitivním dopadem je v tomto případě snížení zadluženosti, zejména ukazatele zadluženosti vlastního kapitálu, který je často zkoumán bankovními společnostmi při žádosti o bankovní úvěr. Samozřejmě nelze předpokládat zobecnění těchto dopadů na všechny účetní jednotky, neboť záleží na dané společnosti, jakou má strukturu aktiv, jaké volí metody oceňování a zda vykazuje odloženou daňovou pohledávku či závazek. Lze ale souhlasit s tím, že podobný vývoj lze předpokládat u podobných účetních jednotek, jako byla společnost XYZ, s.r.o..

9 Literatura

Český účetní standard pro podnikatele č. 003 – Odložená daň

Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení č. 563/1991 Sb., zákona o účetnictví

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu

Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů

BOHUŠOVÁ, HANA. *Harmonizace účetnictví a aplikace IAS/IFRS: vybrané IAS/IFRS v podmínkách českých podniků*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2008, 307 s. ISBN 978-80-7357-366-9.

BONACI, CARMEN G., JIŘÍ STROUHAL, DUMITRU MATIS. *Fair Value Accounting and Measurement through FASB's Developments. European Financial and Accounting Journal*, 2009, roč. 4, č. 3, s. 40-63.

BONACI CARMEN G., JIŘÍ STROUHAL. Fair Value Accounting and the Regulation of Corporate Reporting. *Economics and Management*, 2011, roč. 16, s. 14-20.

DELOITTE ČESKÁ REPUBLIKA. *Vzorová účetní závěrka podle IFRS schválených pro použití v EU: 2013*[online]. 2014, 163 s. [cit. 2014-10-26]. Dostupné z: http://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/audit/vzorova_ucetni_zaverka_ifrs_2013.pdf

DELOITTE. *Účetní zpravodaj: Novinky z oblasti českého účetnictví, IFRS a US GAAP* [online]. 2011, 8 s. [cit. 2014-10-26]. Dostupné z: http://www.deloitte.com/assets/Dcom-CzechRepublic/Local%20Assets/Documents/Accounting%20News/ucetni_zpravodaj_1109.pdf#page=4

DVOŘÁKOVÁ, DANA. *Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS*. 3. aktualiz. a rozš. vyd. Brno: Computer Press, 2011, xi, 327 s. Daně a účetnictví (Computer Press). ISBN 978-80-251-3652-2.

GLÁSEROVÁ, JANA. *Finanční účetnictví II*. 1. vyd. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2012. 155 s. ISBN 978-80-7375-487-7.

HUBENÁ, PETRA. *Metody oceňování aktiv dle české právní úpravy a dle mezinárodních účetních standardů IAS/IFRS*. Brno, 2011. Diplomová práce. Mendelova univerzita v Brně.

HÝBLOVÁ, EVA. *Účetní výkaznictví pro malé a střední podniky*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010, 91 s. ISBN 978-802-1053-199.

INTERNATIONAL ACCOUNTING STANDARDS BOARD. *International Financial Reporting Standard 13: Fair Value Measurement* [online]. 2011. [cit. 2014-10-15]. Dostupné z: <http://eifrs.ifrs.org/eifrs/bnstandards/en/2014/ifrs13.pdf>

JANOUSHKOVÁ, JANA. *Odložená daň z příjmů dle českých a mezinárodních účetních standardů*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. 88 s. ISBN 978-80-247-1852-1.

JÍLEK, JOSEF A JITKA SVOBODOVÁ. *Účetnictví podle mezinárodních standardů účetního výkaznictví 2013*. 3. vyd. Praha: Grada, 2013, 448 s. ISBN 978-80-247-4710-1.

KNÁPKOVÁ, Adriana a Drahomíra PAVELKOVÁ. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010, 205 s. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-3349-4.

KOVANICOVÁ, DANA. *Abeceda účetních znalostí pro každého*. 15., aktualiz. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2005a. ISBN 80-727-3118-1.

KOVANICOVÁ, DANA. *Finanční účetnictví: světový koncept IFRS/IAS*. 5., aktualiz. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2005b, ix, 526 s. ISBN 80-727-3129-7.

KOVANICOVÁ, DANA. *Jak porozumět světovým, evropským, českým účetním výkazům*. Vyd. 1. Praha: Polygon, 2004, iii, 284, [13] s. ISBN 80-727-3095-9.

KRABEC, TOMÁŠ. *Oceňování podniku a standardy hodnoty*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009, 261 s. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-2865-0.

KRUPOVÁ, LENKA. *Dlouhodobý majetek podle IFRS - praktikum: 3. část*. [online]. 2010 [cit. 2014-10-11]. Dostupné z: <http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d12932v15846-dlouhodoby-majetek-podle-ifrs-praktikum/>

KRUPOVÁ, LENKA. *IFRS: mezinárodní standardy účetního výkaznictví : [aplikace v podnikové praxi : stav k 1.1.2009]*. Vyd. 1. Praha: VOX, 2009, iv, 804 s. Účetnictví (VOX). ISBN 978-80-86324-76-0.

MAZARS. *IFRS 13 "Fair Value Measurement" Key points of the new standard in 40 questions and answers*. 2012 [cit. 2014-10-04], 36 s. Dostupné z:

<http://www.mazars.com/Home/News/Our-publications/Mazars-Insights/IFRS-13-Fair-Value-Measurement-in-40-Q-A>

PASEKOVÁ, MARIE. *Mezinárodní standardy účetního výkaznictví IAS/IFRS: studijní pomůcka pro distanční studium*. Vyd. 1. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, 2006, 227 s. ISBN 80-731-8413-3.

Počet obyvatel v obcích České republiky k 1. 1. 2014. *Český statistický úřad* [online]. 2014 [cit. 2014-10-14]. Dostupné z:[http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/BC00298FFF/\\$File/1300721403.pdf](http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/BC00298FFF/$File/1300721403.pdf)

RYNEŠ, PETR. *Podvojný účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1. 1. 2014 po rekodifikaci soukromého práva*. Olomouc: ANAG, 2014, sv. Účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7263-853-6.

SKÁLA, MILAN A JANA SKÁLOVÁ. *Ceny v účetnictví a daních*. 1.vyd. Praha: ASPI Publishing, 2002, 306 s. ISBN 80-863-9535-9.

SLÁDKOVÁ, Eva, Alice ŠRÁMKOVÁ a Josef MRKVIČKA. *Finanční účetnictví a výkaznictví*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2009, 451 s. ISBN 978-80-7357-434-5.

Standards. DELOITTE GLOBAL SERVICES LIMITED. *IASPlus* [online]. 2014 [cit. 2014-10-01]. Dostupné z:<http://www.iasplus.com/en/standards>

STROUHAL, Jiří, DANA DVOŘÁKOVÁ, MICHAL KOLÁŘ, ROMAN SKLENÁR, LUBOŠ SMRČKA A LADISLAV TYLL. *Oceňování v účetnictví*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, 417 s. ISBN 978-80-7478-366-1.

URBAN, Ondřej. *Odložená daň z příjmů*. Brno, 2007. Diplomová práce. Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně.

VAŠEK, Libor. Rozšíření IFRS o nová pravidla. *LVC s.r.o.* [online]. 2011 [cit. 2014-10-26]. Dostupné z:<http://www.lvc.cz/informacni-zdroje-ifs/rozsireni-ifs-o-nova-pravidla/>

ZYLA, MARK L. *Fair Value Measurements: Practical Guidance and Implementation*. 2nd ed. Hoboken, N.J.: Wiley, 2013, 568 p. ISBN 978-111-8282-793.

Přílohy

A Přehled standardů IAS/IFRS

Tab. 37 Přehled IAS/IFRS

IAS/IFRS	Název standardu
IAS 1	Prezentace účetní závěrky
IAS 2	Zásoby
IAS 7	Výkazy peněžních toků
IAS 8	Účetní politiky, změny v účetních odhadech a chyby
IAS 10	Události po rozvahovém dni
IAS 11	Stavební smlouvy (bude nahrazeno IFRS 15)
IAS 12	Daně ze zisku
IAS 16	Pozemky, budovy a zařízení
IAS 17	Leasingy
IAS 18	Výnosy (bude nahrazeno IFRS 15)
IAS 19	Zaměstnanecké požitky
IAS 20	Vykazování státních dotací a zveřejnění státní podpory
IAS 21	Dopady změn směnných kurzů cizích měn
IAS 23	Výpůjční náklady
IAS 24	Zveřejnění spřízněných stran
IAS 26	Penzijní plány
IAS 27	Individuální účetní závěrky
IAS 28	Investice do přidružených podniků
IAS 29	Vykazování v hyperinflačních ekonomikách
IAS 32	Finanční nástroje: zveřejňování a prezentace
IAS 33	Zisk na akcii
IAS 34	Mezitímní účetní výkaznictví
IAS 36	Snížení hodnoty aktiv
IAS 37	Rezervy, podmíněné závazky, podmíněná aktiva
IAS 38	Nehmotná aktiva
IAS 39	Finanční nástroje: účtování a oceňování (bude nahrazeno IFRS 9)
IAS 40	Investice do nemovitostí
IAS 41	Zemědělství
IFRS 1	První přijetí IFRS
IFRS 2	Platby akciemi

IFRS 3	Podnikové kombinace
IFRS 4	Pojistné smlouvy
IFRS 5	Dlouhodobá aktiva držena k prodeji a ukončené operace
IFRS 6	Průzkum a hodnocení nerostných zdrojů
IFRS 7	Finanční nástroje: zveřejňování
IFRS 8	Provozní segmenty
IFRS 9	Finanční nástroje (nahrazuje IAS 39)
IFRS 10	Konsolidovaná účetní závěrka
IFRS 11	Společná uspořádání
IFRS 12	Zveřejnění podílů v jiných účetních jednotkách
IFRS 13	Oceňování reálnou hodnotou
IFRS 14	Odklad regulace účetnictví
IFRS 15	Výnosy z kontraktů s odběrateli

Zdroj: Deloitte, 2014, vlastní zpracování